

Mi újság Fényszarun?

2010. január

Ára: 120,-Ft

21. évfolyam I. szám

A tartalomból

- A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei.....4. oldal
- Színházról a katedrára.....6. oldal
- Hogyan került Pánov bácsi a kiskolába?8. oldal
- A KRESZ-módosításokról.....12. oldal
- VI. Orchideák – Miltónia15. oldal

Kányádi Sándor: Csendes pohárköszöntő újév reggelén

*Nem kívánok senkinek se
különösebben nagy dolgot.
Mindenk, amennyire tud,
legyen boldog.*

*Érje el, ki mit szeretne,
s ha elérte, többre vágyjon,
s megint többre. Tiszta szívből
ezt kívánom.*

*Szaporodjon ez az ország
Emberségbe', hűbe', kedvbe',
s ki honnan jött, soha soha
ne feledje.*

*Mert míg tudod, ki vagy, mért vagy,
vissza nem fognak a kátyúk...*

*A többit majd apródonként
megcsináljuk.*

*Végül pedig azt kívánom,
legyen béke.*

*Gyönyörködjünk még sokáig
a lehulló hópíhékbekbe'!*

Fotó: Földvári Edit

„Egymást szolgálva szabadabbá válunk”

E mély értelmű gondolat köré fűzhetem újévi köszöntőmet január 3-án az Önkormányzat által rendezett nagyszerű Újévi koncerten, melynek a Petőfi Művelődési Ház nagyterme adott otthont.

Gondolják csak át, nap mint nap ezt tesszük: a családban, a kis és nagy közösségekben, a településen.

A jó szolgálathoz kívánok valamennyiünknek sok erőt és egészséget.

Győriné dr. Czeglédi Márta
polgármester

Választás 2010

Tisztelt Választópolgárok!

A Magyar Köztársaság Elnöke az országgyűlési képviselők 2010. évi választásának első fordulóját 2010. április 11-ére, a második fordulót 2010. április 25-ére tűzte ki.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Választópolgárokat, hogy a helyi választási iroda a polgármesteri hivatal régi épületében, az okmányirodával szemben működik.

2010. február 12-ig minden választójogosult értesítést kap arról, hogy a névjegyzékbe felvették.

A helyi választási irodában a választópolgárok február 10. és február 17. napja között ellenőrizhetik a névjegyzéken vá-

lasztójogosultságukat, amennyiben az értesítést nem kapták meg.

Változás! Jászfényszarun a 4. számú szavazókör választópolgárai a Petőfi Sándor utca 14. szám alatti Tűzoltószertár helyett a Szabadság út 77. szám alatti Pap Kastélyban működő szavazóhelyiségben adhatják le szavazataikat.

A szavazókör területi beosztása változatlan: Árpád, Hunyadi, Hámán K., Petőfi S., Árvíz, Vásárhelyi, Bercsényi, Sallai, Corvina, Kilián Gy. utak, a Dobó I. út 2-8 és 1-37 házászámig, valamint a Bocskai tér.

A választásokkal kapcsolatos tudnivalókról a választási iroda munkatársaitól kérhetnek bővebb felvilágosítást.

Közmeghallgatás

Jászfényszaru Város Önkormányzat Képviselő-testülete ezúton meghívja a város lakosságát 2010. február 3-án, szerdán 17,00 órakor a Petőfi Művelődési Ház nagytermében tartandó Közmeghallgatásra.

Kérjük, tiszteljen meg bennünket jelenlétével és aktív közreműködésével!

Győriné dr. Czeglédi Márta
polgármester

Fogadónap! Önt is Várják!

Február 9-én, kedden 15 órától 17 óráig tart fogadóórát a Városházán dr. Gelei József országgyűlési képviselőnk és Győriné dr. Czeglédi Márta polgármesterasszonyunk.

Közérdekű problémáival, véleményével, javaslataival forduljon hozzájuk bizalommal!

„Van az ifjúságnak még egyáltalán sansza?”

Ezzel a címmel január 16-án a jász-fényszarui Kisiskolában negyvenen: pedagógusok (óvónők, általános iskolai és középiskolai tanítók, tanárok, hitoktatók), gyermekvédelmi szakemberek, szülők, színház és drámapedagógia iránt érdeklődők fogadták nyitott szívvel és elmével a bécsi *Hollós József* előadását és foglalkozását. A 14 helyi résztvevőn túl voltak közelebbi településekről: Pusztamonostorról, Jászberényből, Hatvanból, Isaszegről, Gödöllőről, Erdőkertesről, Budapestről csakúgy, mint a távolabbi testvérvárosunkból, Borsról és Nagyváradról. Az egész napos rendezvény lehetőséget adott a tanuláson, a szakmai feltöltődésen túl a személyes kapcsolatok építésére is, mellyel bátran élt is mindenki. Öröm volt látni, ahogyan a meghatározó szakemberek (Dr. Előd Nóra, Hollós József, Kovács Andrásné, Kunné Darók Anikó, Ruzs Csilla) köré csoportosultak a szünetekben a beszélgetések.

Előadónk, Hollós József – akit a megnyitón polgármesterasszonyunk köszöntött – 47 éves tapasztalattal bíró Bécsben élő nemzetközi hírű és rangú magyar szakember. Tanított elemi, polgári, gyakorló iskolákban, pedagógiai akadémián, dolgozott pedagógiai intézetben, főiskolán. Ifjúsági munkásként volt nevelő, ifjúsági csoportvezető, ifjúsági referens, ifjúsági tanácsadó. Októberi nyugdíjba vonulásáig ő koordinálta nemcsak a bécsi, hanem az osztrák ifjúsági tevékenységet is. Mint drámapedagógus, mint amatőr színjátzó országos és nemzetközi rendezvények, konferenciák atyja. Az európai amatőr színjátzó egyesület elnöke, a világ amatőr színjátzó egyesület ifjúsági/gyer-

mekszínház részlegének tagja, az osztrák amatőr színházi egyesület helyettes elnöke... A legutóbbi DPM-ben is olvashatunk rendezvényéről. A magyar drámapedagógiát, színjátszást szívügyének tekinti, azt születésétől minden erejével segíti, támogatja.

Hollós József

Ezen missziós tevékenységét folytatva – a régi szakmai ismeretség okán is – jött el hozzánk.

Nagyszerű előadásmódja, hiteles gyakorlati példái magával ragadták a hallgatóságot. A gyakorlatok az ifjúság, a gyermekek, a kisebbségi lét helyzetének továbbgondolására készítették bennünket. Jócó jó külhoni példákkal adott megoldási ötleteket, így a jelen valóságos képe, az elvárt jövő felvázolása mellett az elképzelhető megoldásokról és lehetséges megvalósításokról is esett szó. Jó

volt megerősödni a pedagógus hivatás fontosságában. Ismét szembesültünk azzal, hogy nagy felelősségünk van az ifjú nemzedék helyzetbe hozásában. Valamint azzal, hogy szükség és igény van az ilyen térségi rendezvényekre, ahol a hasonlóan gondolkodók egymásra találhatnak. Hála nekünk Hollós Józsefnek ezért a szép és tartalmas napért, hiszen önerőből ezt nem tudtuk volna megvalósítani! Bízunk benne, hogy kapcsolatunk további gyümölcsöket terem majd.

Akik kíváncsiak a válasza

A határon túli magyar barátaink fogadásában, elszállásolásában csakúgy, mint a szervezésben, lebonyolításban az Általános Iskola és a BLNT Jászfényszarui Drámapedagógiai Műhelye partnere a Színjátzó Baráti Köre (SZIBAKŐ) volt. A helyszínt – mint eddig a legtöbb rendezvényünkhöz – az iskola biztosította. Az önkormányzat pedig az anyagi háttér részbeni biztosításához nyújtott támogatást. Az összefogásért köszönet minden segítőnek!

Katinka

Fotók: Ruis Bea

Iskolai pillanatok

Cserhádi Péter, Cserhádi Tamás, Rohács Ádám, az Aae of Empires verseny nyertesei. Fotó: Berze Lászlóné

Nem csak a diákságé a Karácsony. Készülnek az ajándékok. (Cikk a 8. oldalon.) Fotó: Kovács Lászlóné

Pályázati felhívás helyi civil szervezeteknek

Jászfényszaru Város Önkormányzata pályázatot hirdet helyi civil egyesületek, csoportok **közérdekű** tevékenységet végző (oktatási, kulturális, közművelődési, egészségügyi, sport stb.) helyi szervezetek részére, Jászfényszaru érdekében, jászfényszarui közösségben kifejtett tevékenység részbeni finanszírozására.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó megnevezését, képviselőjének elérhetőségeit (cím, telefon, e-mail), tevékenységének főbb adatait, a támogatás utalásának helyét, számlaszámát,
- a pályázott cél részletes leírását, megvalósításának költségigényét, saját erő vállalását, résztvevők, érintettek számát stb.

Az önkormányzat eredménytelennek nyilvánítja azon szervezetek pályázatát, melyek az **elmúlt évi támogatás felhasználásáról határidőre, 2010. január 31-ig** nem számoltak el. Az elszámoláshoz a tartalmi, szakmai beszámolón túl a pénzügyi elszámolásban a felhasználásról szóló **számlák másolatát** is csatolni kell.

A pályázatokat **2010. február 24-ig** kérjük benyújtani Jászfényszaru Város Önkormányzatának Képviselő-testületéhez.

Cím: Jászfényszaru, Szabadság tér 1.

A pályázat eredményét a pályázóval írásban közöljük, és a helyi lap hasábjain közzé tesszük.

Civilek figyelmébe!

Jászfényszaru Város Önkormányzata Oktatási, Kulturális Bizottsága és a Civil Fórum 2010. **február 12-én, pénteken 17 órakor** a Városháza Dísztermében tartja szokásos év eleji **Civil Fórumát**, melyre ezúton meghívja a település minden civil szervezetének, csoportjának vezetőjét, képviselőjét.

Sor kerül a város éves programjainak egyeztetésére is, ezért kérjük, hogy az **éves rendezvénytervet február 3-ig** mindenki juttassa el a művelődési házba Nagyné Faragó Máriának.

A Civil Fórum előtt 16 órakor megalkul a város **Esélyegyenlőségi Fóruma**, melynek munkájához szintén várjuk az érintett civilek kapcsolódását. Kérjük, február 5-ig jelezzék részvételi szándékukat!

Zsámboki Sándor

Kovács Béláné Pető Magdolna

A Képviselő-testület év végi üléseiről

2009. november 30-án tárgyalta és döntött a Képviselő-testület a Samsung, valamint az iskolák előtt gyalogátkelőhelyek kialakításáról. A 2009. évi költségvetés I-III. negyedéves gazdálkodásának helyzetéről szóló tájékoztatót és az Önkormányzat 2009. évi költségvetésének koncepcióját elfogadta.

Jászfényszaru Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Városi Könyvtár és a Petőfi Művelődési Ház beszámolóját a 2008/2009. évben végzett tevékenységéről, az elkövetkezendő időszak terveiről jóváhagyta.

A Képviselő-testület felkéri az intézmények vezetőit az iskola gyermekkönyvtárával, kulturális célú civil szervezetekkel, civil fórummal a még összehangoltabb, látványosabb és érzékelhetőbb együttműködésre.

Tárgyalta és határozatában döntött: az Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Szakképző Iskola pedagógus létszámának emeléséről határozott időtartamra, az óvodai intézmény munkáltatói kereset kiegészítési kérelméről, létszámgigényével összefüggő előirányzat módosításáról, a Polgármesteri Hivatal személyi juttatás előirányzatának kiegészítéséről, intézményi dolgozók részére csekély értékű ajándék utalvány megvásárlására előirányzatot hagyott jóvá, az intézményi többletigényeket biztosította.

Jászfényszaru Város Önkormányzat Képviselő-testülete a művelődési ház földszinti nagytermének bérleti díját 2010. évre 120.000.- Ft/alkalom összegben határozta meg.

Döntést hozott a 75 éven felüliek 3.000.- Ft/fő, valamint az alapellátott és védelemben vett (veszélyeztetett) gyerekek 2.000.- Ft/gyermek karácsony előtti támogatására.

Az Önkormányzat ajánlatot tett a Béke Vadásztársaság felé a Homok-tanyai vadászház megvételére bruttó 5.625.000.- Ft összegben.

Jászfényszaru Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Berze Péter helyi önkormányzati képviselő lemondását tudomásul vette.

Intézményvezetői pótlékok emeléséről döntött a testület.

2009. december 16-án a lemondás miatt megüresedett képviselői hely betöltésére Szabó Lászlóné Jászfényszaru, Ifjúság út 13. sz. kapott megbízó levelet a Helyi Választási Bizottságtól, aki a képviselői eskü letétele után bekapcsolódott a testület munkájába. Napirenden szerepelt a tájékoztató a közrend, közbiztonság alakulásáról, tájékoztató az önkéntes tűzoltók tevékenységéről.

Szűcs Antal Környezetvédelmi, Mezőgazdasági Bizottság elnöke hozzászólásában kiemelte:

„Fontos terület ez, hiszen a településen élőket, mindannyiunkat érinti. A bizottság pozitívan ítélte meg a rendőrség tevékenységét, azokat, akik naponta odafigyelnek ránk.

Köszönjük mindannyiuk munkáját.”

A napirendhez érkezett Halmai Ferenc r. alezredes, Jászberény Város rendőrkapitánya.

Hozzászólásában arról szólt, hogy település nélkül, az ott lakók nélkül egyetlen rendőrség sem életképes. A rendőrség civil segítők nélkül nem létezhet.

Rendeletet alkotott az Önkormányzat 2009. évi költségvetésének módosítására, az iparüzési adó módosítására, a köztisztaságról, a közterületek használatáról szóló rendelet módosítására.

A Képviselő-testület a mammográfiai szűrővizsgálat költségére bruttó 200.000.- Ft-ot biztosít költségvetésében.

Az ÁNTSZ Jászberényi Kistérségi Intézete és Jászfényszaru Város Önkormányzata, a Diák önkormányzat és a Vöröskereszt együttműködési megállapodás kötését a településen egészségkoalíció formájában végzendő lakossági egészségfejlesztési céllal jóváhagyta.

– A Sportegyesület ellenőrzéséből adódó intézkedésekkel kapcsolatban a Sportegyesület 2008. és 2009. évi készítenő pénzügyi beszámolóját és a szakmai beszámolót 2010. január 31-ig, a későbbi évekről szóló beszámolóit a lezárt évet követő év január 31-ig a számvizsgáló, ellenőrző bizottság által jóváhagyva kéri bemutatni.

Javasolja, hogy készüljön megállapodás, melyben rögzítésre kerüljön a támogatás folyósítása, elszámolási rendje, a Sporttelep kezelése.

A beszámoló elmaradása esetén az előző évi támogatás 50 %-át kapja.

A testület Jászfényszaru Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Terve felülvizsgálatát jóváhagyta.

Györiné dr. Czeglédi Márta polgármester részére 2009. évi munkája alapján kettő havi illetményének megfelelő összegű jutalmat állapított meg.

A rendeletek teljes szövege megtekinthető a település honlapján és a PH Titkárságán, és az ülés jegyzőkönyve a Titkárságon.

Czeglédi Gabriella

Változó díjak 2010-ben

Ivóvíz	254.- Ft/m ³ ,
szennyvíz lakossági	248.- Ft/m ³ ,
közületi	433.- Ft/m ³ ,
szemétszállítás 120 literes kuka	
	17.812.- Ft/év
60 literes kuka	12.000.- Ft/év

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei (I. rész)

A közlekedési kedvezményeket a súlyos mozgáskorlátozott személyek vehetik igénybe. A közlekedési kedvezményekre való jogosultság szempontjából súlyos mozgáskorlátozott személynek tekinthető, aki mozgásszervi betegsége következtében tömegközlekedési eszközt önerőből nem képes igénybe venni, de életvitelszerűen nem ágyhoz kötött, és a járás, terhelhetőség, valamint tömegközlekedési jármű használata alapján közlekedőképességének minősítése során pontjainak száma 7, vagy annál több.

A kedvezmények fajtái:

- 1) személygépkocsi-szerzési támogatás,
- 2) személygépkocsi átalakítási támogatás,
- 3) közlekedési támogatás,
- 4) parkolási igazolvány.

1) Személygépkocsi szerzési támogatás

A szerzési támogatás a belföldi kereskedelmi forgalomban történő, 3 millió forintot meg nem haladó fogyasztói árú, legfeljebb 1610 cm³ lökettérfogatú benzinüzemű, illetve legfeljebb 2000 cm³ lökettérfogatú dízelüzemű személygépkocsi, vagy a megyei (fővárosi) rehabilitációs főorvos javaslata alapján a segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, illetőleg a járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 6 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén a vételárhoz, valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium előzetes engedélyével a külföldről behozandó, a fentieknek megfelelő személygépkocsi, illetőleg segédmotoros rokkantkocsi vagy kerekesszék magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatos költségének megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A támogatás mértéke a vételár, illetve a forgalomba helyezésével kapcsolatos költségnek 60%-a, legfeljebb azonban 300.000 forint. A gépkocsi szerzési támogatás megállapítását az a súlyos mozgáskorlátozott személy kérheti, aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, vagy gépjárművezetői alkalmasságát a szakértői bizottság megállapította, vagy ha vezetői engedéllyel nem rendelkezik, de személygépkocsival történő szállítását érvényes vezetői engedéllyel rendelkező szülője, házastársa vagy vele legalább egy éve közös háztartásban élő élettár-

sa írásbeli nyilatkozatban vállalja. Továbbá az is, aki a vele közös háztartásban élő, 3. életévét betöltött súlyos mozgáskorlátozott kiskorú gyermeke személygépkocsival történő szállítását írásbeli nyilatkozatban vállalja, feltéve, ha a szállítás a gyermek tanulói jogviszonya, gyógykezelése, rendszeres intézményi ellátása miatt indokolt.

Az alábbi feltételek együttes fennállása esetén a Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője szerzési támogatásra való jogosultságot állapíthat meg annak a súlyos mozgáskorlátozott személynek is,

- aki a szakértői bizottság véleménye szerint gépjármű vezetésére alkalmatlan,
- akinek a gépjármű használata munkaviszonya vagy tanulói jogviszonya fenntartása miatt indokolt,
- akinek szállítását érvényes vezetői engedéllyel rendelkező, vele legalább egy éve közös háztartásban élő nagykorú gyermeke, testvére írásbeli nyilatkozatban vállalja.

2) Személygépkocsi átalakítási támogatás

Az átalakítási támogatás a gyárilag automata sebességváltóval felszerelt személygépkocsi vásárlásához, gépkocsi segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához nyújtott támogatás, továbbá a személygépkocsi olyan átalakításához nyújtott támogatás, amely lehetővé teszi a súlyos mozgáskorlátozott személy személygépkocsival történő szállítását, vagy a személygépkocsinak a súlyos mozgáskorlátozott személy biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott támogatás.

Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 30000 forint.

3) Közlekedési támogatás

A közlekedési támogatás a súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedési többletköltségeihez való hozzájárulás. **Alapösszege: 7.000,- Ft/év.** A közlekedési támogatás mértéke a táblázatban olvasható.

Fontos tudni:

A közlekedési kedvezmények iránti, illetve a szerzési támogatás érvényességének meghosszabbítására irányuló kérelmet a lakóhely vagy tartózkodási hely szerinti illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez kell benyújtani a tárgyév április 30-ig,

a közlekedési támogatás iránti igény a fenti határidőt követően is benyújtható, amennyiben a súlyos mozgáskorlátozottság ténye a tárgyévben következik be. Átalakítási támogatás a tárgyévben bármikor benyújtható. A közlekedési kedvezmények megállapításának jövedelmi határa: az igénylő családjában az egy főre jutó, a tárgyévet megelőző év havi átlagos nettó jövedelme a tárgyév január 1. napján érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét és félszeresét nem haladhatja meg (jelenleg 71.250.-Ft-ot). Amennyiben a súlyos mozgáskorlátozott 2009. évben az alapösszegnél magasabb összegű támogatást vett igénybe arra való tekintettel, hogy munkaviszonyban állt, abban az esetben igazolatnia kell munkáltatójával a 2009. évi nettó jövedelmét.

Ha a kérelmező családjában kiskorú gyermek(ek) eltartásáról gondoskodik, igazolnia kell a Magyar Államkincstár által 2009. évben folyósított családi pótlék összegét is.

18 év alatti gyermek esetében csatolni szükséges a gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatát/kivonatait. 18 év feletti eltartott gyermek esetében iskolalátogatási igazolást kell a kérelem mellé beszerezni.

Szerzési, illetve átalakítási támogatás ugyanazon személyre tekintettel hét évenként egy ízben adható.

A szerzési támogatással megvásárolt, vagy külföldről behozott gépkocsit a vásárlás, illetve a vámkezelés időpontjától számított 3 éven belül csak a Megyei Közigazgatási Hivatal előzetes hozzájárulásával lehet elidegeníteni, az elidegenítési tilalmat a járműnyilvántartásba az állam javára bejegyzik.

A jogosult a szerzési támogatással történő vásárláskor a kereskedelmi értékesítésről szóló számlát, vagy az adásvételi szerződést, illetve külföldről behozott gépkocsi esetén a vámokmányt a vásárlás, illetve a behozatal időpontjától számított 5 napon belül köteles bemutatni az utalványt kiállító hivatalnak, amely a bemutatott számlán, szerződésen, illetve a vámokmányon záradékban igazolja a bemutatás tényét. A szerzési támogatásban részesült személy a jármű forgalomba helyezésére vagy átírására irányuló eljárás során köteles nyilatkozni arról, hogy a járművet a szerzési támogatás felhasználásával vásárolta. Kérnie kell a törzskönyv kiállításának felfüggesztését a hivatal határozatának megérkezéséig. Ha a fenti bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, vagy ha a gépkocsi átírását elmulasztja, a szerzési támogatást vissza kell fizetnie. A közlekedőképesség minősítését a háziorvos, illetve beutalása alapján a szakorvos végzi. Nem jogosult a közlekedési támogatásra az a személy, aki fogyatékosági támogatásban részesül.

Életkor – év	Tanul, dolgozik, – támogatás Ft/év	Inaktív támogatás – Ft/év
1-62	24.500,-	7.000,-
62-	7.000,-	7.000,-
Életkor – év	Tanul, dolgozik, és kiskorú eltartásáról is gondoskodik támogatás Ft/év	Inaktív támogatás, ha kiskorú eltartásáról is gondoskodik Ft/év
1-62	28.000,-	10.500,-
62-	10.500,-	10.500,-

Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat 2004. júliustól kell fizetni azokra az ingatlanokra vonatkozóan, ahol a műszakilag rendelkezésre álló **közcsontra nem történt meg a rákötés**. A díj megállapítása és megfizetése **önadózás** útján történik, azaz a kibocsátó kötelese, hogy az adóhatóság által rendszeresített nyomtatványt a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. számú törvény rendelkezéseinek megfelelően kitöltse és a kiszámított díjat ezzel egyidejűleg, de legkésőbb a tárgyévét követő év **március 31-ig** megfizesse.

Az **évközben üzembe helyezett közcsontra** esetében 90 napos türelmi időt határozott meg a törvény, amely azt jelenti, hogy amennyiben az érintett területen fekvő ingatlanoknál 2009. március 9-ig megtörtént a szennyvízhálózatra csatlakozás (és annak bejelentése is!), talajterhelési díjfizetési kötelezettség nem keletkezett. Egyéb esetben díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsontra üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.

A talajterhelési díj alapja a szolgáltatott, vagy egyedi vízbeszerzés esetében a méréssel igazolt felhasználást, illetve mérési lehetőség hiányában az általán alapján meghatározott víz mennyisége, csökkentve a külön jogszabály szerinti locsolási célú felhasználásra figyelembe vett víz mennyiségével. A díj alapja csökkenthető azzal

a számlákkal igazolt mennyiséggel, amelyet a kibocsátó szennyvíztárolójából, olyan arra feljogosított szervezettel szállítat el, amely a folyékony hulladék jogszabályi előírások szerinti elhelyezését igazolja.

A díj kiszámítása úgy történik, hogy az előbbieken leírt díjfizetési alapot meg kell szorozni az adott évre vonatkozó egységdíjjal (2009. évtől 120.-Ft/m³) és a település közigazgatási területére vonatkozó, a felszín alatti víz állapota szempontjából megállapított területérzékenységi szorzóval, mely a fenti törvény 3. számú mellékletének 1. számú táblázatában található (a besorolás alapját a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza). A területérzékenységi szorzó mértéke Jászfényszaru vonatkozásában jelenleg 1,5, így 2010. évre vonatkozóan a talajterhelési díj mértéke: 180.-Ft/m³.

Tájékoztatom Önöket, hogy a bevallási nyomtatványokat a GAMESZ adatszolgáltatása szerint legkésőbb március első hetében postázzuk az érintetteknek. Aki nem kapja kézhez a nyomtatványt vagy kérdése lenne a kitöltéssel kapcsolatban, kérem, keressen fel a Polgármesteri Hivatal Adócsoportjánál ügyfélfogadási időben!

Karizs Evelin, adóügyintéző

„Házadó”

A magánszemélyek kommunális adója tekintetében adókötelezettség azokat a magánszemélyeket terheli, akik az önkormányzat illetékességi területén lévő lakás tulajdonjogával rendelkeznek vagy azt terhelő vagyoni értékű jog jogosultjai, illetve nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkeznek. Az adó éves mértéke – az előző évhez hasonlóan – továbbra is 3.000.-Ft/év/adótárgy. Az adóztatás minden évben a január 1-i tulajdonviszonyoknak megfelelően történik, ezért felhívom a figyelmet, hogy **aki 2009. év során eladta lakóházát és ezidáig bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, az haladéktalanul, de legkésőbb február 10-ig juttassa el az adásvételi szerződés egy fénymásolat példányát az Adócsoporthoz az adófelvételi kötelezettség megszüntetése érdekében**. Ugyanígy, **aki 2009. évben lakóházát vásárolt és bevallási kötelezettségének nem tett eleget, a fenti időpontig szíveskedjen mulasztását pótolni!** A bejelentési, bevallási kötelezettség elmulasztása esetén a magánszemély adózó **200 ezer forintig terjedő mulasztási bírsággal sújtható**.

Változás esetén bejelentési kötelezettség terheli a vagyoni értékű jog jogosultjait és a nem magánszemély tulajdonában lévő lakások bérleti jogával rendelkezőket is.

Mentességek:

Helyi rendeletünk többek között korhoz kötött mentességeket is tartalmaz. Mentesség illeti meg a 80. életévüket betöltött adóalanyokat a következő év január 1-től. Az érintett adózók részére a mentesítő határozatokat február hónapban postázzuk. Szintén mentesség illeti meg a 75. életévüket betöltött, egyedül élő adóalanyokat. Azon adózók részére, akik 2009. évben töltötték be 75. életévüket január elején kiküldésre kerültek a mentesítéshez szükséges, benyújtandó nyomtatványok. Aki már korábban betöltötték 75. életévüket, de a tavalyi évtől egyedül élnek (például elvesztették házastársukat vagy elköltözött a hozzátartozójuk), a mentesítéshez szükséges nyomtatványokat az Adócsoporthoz szerezhetik be.

*Karizs Evelin
adóügyintéző*

Gépjárműadó 2010. évi változásai

Adómérték változás: a Gjt. hatályos szabályozása szerint a személygépkocsik esetén az adó mértéke 2007. óta, tehergépjárművek esetén 2004. óta változatlan.

Gépjárműadóban a tételes összegű adómértékek átlagban 15%-os mértékű növelésére kerül sor.

Személygépkocsik, illetve motorkerékpárok esetén KW-ban kifejezett adóalap után

– gyártási évében és azt követő 3 naptári évben 345 Ft/kilowatt,

– gyártási évet követő 4-7. naptári évben 300 Ft/kilowatt,

– gyártási évet követő 8-11. naptári évben 230 Ft/kilowatt,

– gyártási évet követő 12-15. naptári évben 185 Ft/kilowatt,

– gyártási évet követő 16. naptári évben és azt követő naptári években

140 Ft/kilowatt az adó mértéke.

A nem légrugós rendszerű tehergépjárművek, autóbuszok után, illetőleg a légrugózás tényét tanúsító adózoói írásbeli bejelentés hiányában az adó mértéke 1.380 Ft/megkezdett 100 kg lesz.

Az „E” betűjelű ideiglenes rendszámotlával ellátott személyszállító gépjármű után 10.000 Ft, a tehergépjármű után 46.000 Ft, míg a „P” betűjelű ideiglenes rendszámotlával kiadása esetén 23.000 Ft adót kell fizetni.

Jäger Sándorné

Elszámolás szakaszában vagyunk!

Általában hosszú, több éves háttér munka övezi az önkormányzat különféle fejlesztési célkitűzéseinek magvalósítását szolgáló pályázatokat. Az utóbbi időszakban két jelentős beruházás mentén érhetünk végre „célba”, ahol már a támogatás lehívása is megtörténhet. Mindkét projekt az Európai Unió támogatásával és az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Jászfényszaru Város Önkormányzata elszámolást nyújt be a Közreműködő Szervezet felé (ÉARFÜ Nonprofit Kft. ROP Közreműködő Szervezet, Debrecen) az elnyert Európai Unió Támogatás lehívására az alábbi két projekt vonatkozásában:

Kerékpárút kialakítása Jászfényszaru város belterületén, száma: ÉAOP-3.1.3-2007-0002., illetve közösségfejlesztési akciók Jászfényszaru (sportpálya felújítás), száma: ÉAOP-5.1.1/E-2008-0004

A kerékpárút kialakítása esetén a támogatási szerződés alapján elszámolható összköltségvetés 163.014.472 Ft, melyhez az európai uniós támogatás mértéke 138.561.457 Ft.

A sportpálya felújítása kapcsán a támogatási szerződés alapján elszámolható összes kiadás 80.778.051 Ft, a lehívható támogatás mértéke pedig 50.000.000 Ft.

Sikeres záró elszámolás benyújtása után mindkét beruházás esetén megkezdődik a több éves után-követési időszak, mely rendszeres monitoring tevékenységet is jelent majd. A lakosságot ezzel kapcsolatosan is tájékoztatni fogjuk.

Ruis Beatrix, projektmenedzser

Tisztelt Östermelők!

Ezúttal értesítem Önöket, hogy 2009. január 01.-el változtak az östermelő igazolvány megújításának, kiváltásának, valamint megszüntetésének feltételei.

Az östermelő igazolvány megújításáért igazgatási díjat kell fizetni, mely az érvényes betétlap kiadásához szükséges. Ezért az östermelői igazolvány megújítása 1000Ft-ba kerül, amelyet csekken kell befizetni az MgSzH részére.

Az új igazolvány kiváltása is szükségessé teszi az igazgatási díj megfizetését, amely az igazolvány és a hozzátartozó érvényes betétlap díjából áll. Így az új östermelői igazolvány kiváltása 2000 Ft-ba kerül, amelyet szintén csekken kell befizetni a hivatal részére.

Az östermelői igazolvány megszüntetése esetében nem kell igazgatási díjat megfizetni, így tehát ez az eljárás díjmentes.

Felhívom továbbá az östermelők figyelmét, hogy az östermelő igazolványokat **2010. március 20-ig** célszerű megújítani az östermelői adó kedvezmény miatt.

Vincze-Járvás Katalin, falugazdász

Színházból a katedrára

Az újrési koncert kapcsán hatvani lakásán beszélgetek Szabó Krisztina énekművész tanárral.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem elvégzése után, állami ösztöndíjasként a drezdai Zeneművészeti Főiskolán művészdiplomát szerzettél. Pályád kezdetén több operában vállaltál szerepet. Két év után fesztiválok, koncertek szolistaként lépsz fel.

A Te választásod volt ez, vagy erre volt lehetőség?

Abszolút az én választásom! Az első színházamban Altenburgban Webber: Evita c musical-jének címszerepére szerződtek, de a munkába állásom utáni héten kiderült, hogy a színháznak a szerzői jogdíjak és a kotta kifizetésére nincs anyagi fedezete, így lekerült a műsortervről. Alig egy hónap múlva egy másik német színház felajánlotta ugyanezt a szerepet, de az anyaszínház nem engedett át. Szép és igényes szerepekkel, feladatokkal láttak el, de Evita (Eva Peron, a tehetségtelen színésznőcskéből az argentin nép példaképévé vált miniszterelnökfeleség) árnyalt és ellentmondásos személyiségének megformálása a mai napig álom maradt.

Talán ez az élmény és a művészi szabadság határozta meg, hogy a későbbiekben már csak szerep- illetve határozott időtartamú szerződést írtam alá, valamint fesztiválokon bújtam egy-egy szerepálm „bőrébe”.

Azért nem tagadom, a színházi társulat mindig nagyon hiányzott, de a falak közötti intrikák, irigykedések nem. Érzékeny ember vagyok, lerekedek a konfliktusoktól. Vendégként mindig kedvesebben fogadják az embereket, bár esetenként a felületes ismeretsegekből mély emberi kapcsolatok születtek.

Az éneklés mellett a másik nagy szerelmed a tanítás. Korábban oktattál a zeneművészeti egyetemen. Gondolom, a szíved haza húzott és most a hatvani zeneiskolában neveled az éneklés rejtelmeire a diákokat.

Mi volt a könnyebb: a nagyobbakkal vagy a fiatalabb korosztállyal való foglalkozás?

Mindkettőnek megvolt a szépsége és a nehézsége is. Az egyetemi korosztály természetesen kiforrottabb, a felvételi vizsgán már bizonyította tehetségét, muzikalitását. A meglévő alapokra építkezünk, így nem kell például százszor elmondani egy órán, hogyan veszünk levegőt, hogyan nyitjuk ki a szánkat, mert ez már magától értetődő alapkövetelmény. A részleteken kell dolgozni. A kicsiknél, a zeneiskolásoknál mindent én taníthatom meg, a nyers materiából én bányaszthatom ki a mélyben szunnyadó kincseket. Ez izgalmasabb, ugyanakkor felelősségteljesebb munka, hiszen ha nem veszem észre a tehetséget, nem ösztönzöm, akkor örökre elkallódhatnak.

Tanítványaid szép sikereket érnek el régiós és országos versenyeken, és már, mint tanárnak is neved van a szakmában.

Az utóbbi években vannak fényeszei tanítványaid is, tehetségesnek látod őket?

Nemcsak az utóbbi években vannak, hiszen Csomor Csilla színművésznővel gimnáziumi osztálytársak, barátok voltunk, ketten készültünk művészeti pályára az osztályból. Emlékszem, én tanítottam meg Csillának „Sybill levelét” Jacobi Viktor azonos című operettjéből. Mindkettőnket elsőre fölvettek.

Szabó Krisztina (balról) a január 3-ai újrési koncerten

Fotó: Karizs Evelin

Az utóbbi 10 évben kedves, szép hangú fényeszei tanítványaim voltak, az időközben katolikus pappá szentelt Dobák Gábor, a matematika-fizika szakos tanár és jelenleg kántorképzőbe járó Kiss István.

Most három kiváló hang adottságokkal rendelkező drágakövet feladatom gyémánttá csiszolhatni: Bordás Julcsit, – aki jócskán örökölt talantumot, hiszen a kiváló drámapedagógus, Rozika néni unokája – Győri Csillát, – aki társastánccal, színistúdióval, zeneiskolás „múlttal” a háta mögött kezdett énekelni – és az új felfedezett Palócz Nikit – akinek már az édesanyja is tanult énekelni Toldy Máriánál.

És hogy az eredeti kérdésedhez visszakanyarodjak... Igen! Tehetségesnek tartom őket, hisz az utóbbi időben lehetőségem adódik a válogatásra és többnyire csak olyanokkal foglalkozom, akikben látok valami fantáziát, valami pluszt!

A legsikeresebb tanítványom, Németh Gábor már kolléga, tavaly végzett. Az idei évadban a Madách Színházban játszik több darabban is. A többiek a TV-ből ismertek: Lola, a tini sztár és Popovics György a Kávészünet együttes zeneszerző-előadója a „Csillag születik”-ből.

Te igazán tudod, – hiszen rendszeresen, főleg német nyelvterületen nagyzenekarral jársz koncertezni – hogy nem könnyű a koncertszervezők munkája. Különösen nem az újév első napjaiban összehozni egy színvonalas műsort, ezért a január 3-i helyi zenei esemény kapcsán kértem segítségedet.

A koncert egy sajátos műfaj, miben állnak a nehézségek?

Valóban sajátos műfaj. Nagyon sok kiváló művésszel dolgozhattam együtt az Operettszínházi Gálahangversenyeken; így Ladinek Judittal, Csutka Istvánnal és Dániel Gáborral (aki a szervezésben és a műsorösszeállításban rengeteget segített). A zongorista-karnagy Kührner Györgyöt Németországból ismerem. A jó kapcsolat és a telefonszám megmaradt. Szívesen jönnek, ha hívom őket. A tehetséges Zábrádi Annamáriát most ismertem meg.

A szervezési nehézségek elsősorban abban rejlenek, hogy a szakmailag kiváló emberek egyszerre ráérjenek, hiszen mindenki több helyen dolgozik. Tehát első az időpontegyeztetés. A második egy kényelmetlen kérdés, a „gázsi” kér-

dése, ezért is tartom elegánsabb megoldásnak, ha koncertszervező alkuszik az előadó – pénzzel nehezen mérhető – művészetére.

És ott van még a világosítás, hangosítás, hangszerszállítás, zongorahangolás megszervezése a befogadó intézménnyel karöltve. Mindezek koordinálása sok-sok telefonbeszélgetést igényel.

A többi feladat: a műsor összeállítása, a zenekari stímmek beszerzése, a próbák levezénylése, az egyéni gyakorlás már mind-mind a művészi munkához tartozik.

Szerencsére tapasztalatot szereztem, hiszen Németországban turnévezetőként szervezői feladatokat is elláttam.

Legutóbbi találkozásunkkor egy jegygyűrűt láttam az ujjadon. Jól láttam!? Megtaláltad az igazit?

Remélem igen! (kuncog) Egy érzékeny lelkű, határozott jellemű ember személyében, akivel még zeneakadémista koromban ismerkedtem meg egy nyáron... Ő Debrecenben az orvosin, én 1000 km-rel távolabb, Drezdában folytattam tanulmányaimat. Levelezésünk a vizsgaidőszakban szakadt meg, s csak most találtunk újra egymásra.

Szólnál egy párt szót leendő férjedről?

Dr. Istók Lászlónak hívják, fogszakorvosként dolgozik, jelenleg Borsod megye magánfogorvosi ügyeletét látja el Miskolcon. De február elsejétől a hatvani Vasútállomás épületében működő, felújított MÁV fogorvosi rendelőjében kezdi meg munkáját, egyelőre csak két délelőtt, hétfőn és csütörtökön, ahol körzethatár nélkül láthat el Tb kártyára hatvani és környékbeli betegeket.

Érdekeséggként megemlítem, hogy anyai ágon a Munkácsy- és Kossuth-díjas Bortnyik Sándor avantgarde festőművész rokona, s maga is szívesen festeget szabadidejében. Így nem áll távol tőle a művészet.

Köszönöm a beszélgetést, és a koncert szervezés kapcsán nyújtott segítségét. Köszönöm tisztelőid nevében is az elmúlt 17 év alatt – 1993 április 2-án a városavató ünnepség műsorában léptél fel először – a városi rendezvények színvonalához nyújtott személyes művészi munkádat. Édesanyád után (Kiss Kornélia) Te is egy kicsit hazajössz Fényszarura. Az olvasók nevében énekművészi és énektanári tevékenységedhez további sikereket, személyes életeredhez sok boldogságot kívánok.

Tóth Tibor

Idősek karácsonya

Ismét eltelt egy év és újra együtt lehettünk 2009. év decemberében az idősek tiszteletére megrendezett ünnepi esten, ahol köszönthettük azokat a házaspárokat, akik 50. és 60. házassági évfordulójukat ünnepelték. Tóth Julika gyönyörű éneke és Gyóriné dr. Czeglédi Márta polgármesterasszonynak, az est fővédnökének köszöntő szavai után Pásztor Sándor és társai igazán vidám hangulatról gondoskodtak. Jászfényszaru Város Önkormányzatának talán már nem is kérdés, hogy megrendezze-e a kellemes, szórakoztató délutánt.

Hisszük, hogy egy település, de még a nemzet is csak akkor lehet igazán erős és sikeres, ha megbecsüli idős embertársait, akiknek kitartó munkájára, élettapasztalatára épülhet jövője.

Úgy gondoljuk, nem lehetünk elég hálásak szüleinknek, akik felneveltek, lehetőségeik határain belül, de még talán azon túl is megadtak minden esélyt, támogatást, hogy náluk könnyebb életet élve, gyarapodva élhessük életünket, alapítsunk családokat, váljunk hasznos, értékes emberré. Többször a mainál sokkal rosszabb körülmények, nehézségek mellett, olykor nélkülözés árán felépítették, gazdagították környezetüket, neveltek gyerekeket, gondoztak unokákat, gyarapították a család életét, javait. Neveltek szeretetre, egymás iránti megértésre, becsületre.

Kívánunk településünk minden kedves idős lakójának jó egészséget. Kívánjuk, hogy ne fogyjon el szereteteik figyelme, tapintata! Sok-sok munkával telt életük ajándékként leljék örömeiket gyermekeikben, unokáikban!

Az idősek karácsonya megrendezéséhez támogatóink voltak:

Jászfényszaru Város Önkormányzata
Vágó Tibor Régi Kaszinó Étterem
Farkas Sándor vállalkozó
Bali Lászlóné vállalkozó
Béke Horgászegyesület
Szászi József vállalkozó
Hong-Kong Áruház
Berényi Ferenc képviselő
Sinkovics Ferencné
Bede Kovits Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Ézsias és Társa Iparcikk Kísáruház
Réz Ferencné virágüzlet
Tusor Ferenc és családja
Cserhádi Vencel és felesége
Nagné Kiss Mária FÉBE alelnök
A támogatásukat szívből köszönjük!
Az Egészségügyi, Szociális és Időügyi Bizottság nevében:

*Lovászné Török Magdolna
elnök*

Lakossági szemétszállítás

...keretében valamennyi ingatlan elől 1 db gyűjtőedényt (kukát) kiürít és tartalmát elszállítja a szolgáltató függetlenül attól, hogy az új (kék), vagy a régi (szürke) edényt kihelyezésével történik.

*Gyóriné dr. Czeglédi Márta
polgármester*

Györi János, alpolgármester

Kazinczy Emlékév 2009 – 2. rész

A személyes kapcsolatok megteremtésére is gondolt: utazásai során felkeresi Pálóczi Horváth Ádámot, Révai Miklóst, Dugonics Andrást, az első magyar sikerregény íróját. 1788-ban Báróczi Szabó Dáviddal és Batsányi Jánossal Magyar Múzeum néven folyóiratot indítottak, de mivel tudta nélkül átírták a bevezetőjét, kiválva a társaságból, Orpheus néven saját irodalmi lapot indít.

II. József uralkodása alatt újabb lehetőségre adódik a „szent tűz” terjesztésére. A kaszai kerület iskolafelügyelői hivatalát kapja meg, lemondva a jóval jövedelmezőbb főjegyzői állásról. Állandóan úton volt, 124 iskolát létesített; szebben nem is szolgálhatta volna a tudást. II. József halálával őt is elmozdították, el kellett hagynia Kassát.

Új otthon kellett teremtenie nemcsak a maga, de a magyar nyelv, a művészetek számára is. Regmectől nem messze találta meg a helyet, ahol felépítette házát, melyet Széphalom névre keresztelt. Beköltözni már nem tudott. Regmecen törtek rá, a magyar Basteille-ba, a budai ferencesek kolostorába hurcolták. Megkezdődött a magyar jakobinusok pere. Hajnóczy József és Szentmarjay József hatására lépett a mozgalomba. Először halálra, majd bizonytalan idejű várfogságra ítélték érte. Megjárta Spilberget – a Habsburgok politikai börtönét – Obrovicót, Kufsteint, legnehezebben mégis a munkási börtönt viselte, hiszen ablakából láthatta szülőföldje hegyeit. 2387 napot töltött fogságban. Napjairól a Fogságom naplója lapjain számol be, melyből kiderül, hogy idejét olvasással, fordítói munkával töltötte.

Szabadulásakor több mint 300 könyvet őrzött cellájában. Otthon gyűlölködő család, anyagi gondok (fogságának költségit vele fizettetik meg!), elforduló barátok várták. Csokonai azonban „magyar Orpheusként” üdvözölte; feleségül vette atyai jó barátja lányát, Török Sophie-t – ezzel anyagi gondjai is megoldódnak látszottak –, és végre beköltözhetett Széphalomra.

Megkezdte újra szervező munkáját, hogy egy táborba vonja az írókat, s megvalósítsa vágyát: „A halhatatlanság az egy bálványom.” A harc megindult. Az irodalom hasznos és szükséges előmozdítására, a nemzeti műveltség felemelésére, fegyver nélkül, a szellemi élet területén. A szétszórta haladó erőket Széphalomról irányította. Ott álltak mellette: Kis János, Virág Benedek, haláláig Csokonai, Révai Miklós, Kulcsár István, Wesselényi Miklós, Cserei Farkas, Aranka György, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc és még sorolhatnánk a magyar szellemi élet nagyjait. Mindenki, aki tenni akart a maradás ellen. „A versenyzőket nem békére vontam, hanem hevesebb és még makacsabb vitára.” – mondta Kazinczy. A maradiak és a haladók közötti első összecsapás a Csokonai számára állítandó

síremlék feliratán robbant ki, az irodalomtörténetben Árkadia-pör néven elhíresült vitában. Kazinczy a „debrecenyiséget”, a parlagiasságot támadta. A kegyetlen igazmondást, a gúnyt, az iróniát hívta segítségül a harcban. 1811-ben megjelenő Tövis és virágok című epigrammagyűjteményének is ez a jellemzője. Verseivel kíméletlenül rombolta a régít, de nem a pusztítás kedvéért, hanem hogy a helyére új épülhessen. A harc meghozta az eredményét: mindenkinek állást kellett foglalnia, kialakultak a táborok, és az ellentábor – a maradiak – támadásba lendült.

Az 1813-ban megjelenő Mondolat című gúnyirat, mely a haladók nyelvújítói tevékenységét támadta – az ekkor már széphalmi mester néven emlegetett –, Kazinczy mellé állította a haladó neológusokat. 1815-ben kíméletlenül csaptak le a maradi ortológusokra a Felelet a Mondolatra című vitairattal, amely Kölcsey és Szemere Bertalan munkája. A Habsburgok idején a nyelvi harc volt az egyetlen, amelyik a felvilágosodást, a nemzeti függetlenséget és a haladás eszméjét szolgálta. A nyelvújítók érdeme, hogy a magyar nyelv alkalmassá vált minden gondolat és érzelem kifejezésére. Nyelvünk gazdagítása nyelvjárási kincséből, elavult szavak frissítéséből, szóképzéssel, elvonással, új szóösszetételekkel történt, mely segítségével megszületett az egységes irodalmi nyelv, s azt nemzeti nyelvvé emelték.

A vezér számvetést készített: „A nyelv most már nem az, ami negyven esztendő előtt volt; törve az út...” De azt is tudta, hogy a haladás érdekében a megvívott harc után békét kell kötni. 1819-ben megjelent művében ezt a tanácsot adja minden kornak: „Jól és szépen az ír, aki tüzes ortológus és tüzes neológus egyszersmind...” Diadal és iszonytató nyomor érződött a széphalmi csendben. Ez utóbbi továbbra sem akasztotta meg az alkotásban. Elérte a célt: a magyar nyelv alkalmassá vált eredeti munkák alkotására, így műfordítói tevékenységét az írás váltja fel.

Megszületik a Pályám emlékezete, a Fogságom naplója és életének utolsó könyve Útja Pannonhalmára, Esztergomba, Vácra címmel. Történet munkaképe 72 éves korára sem hagyta el, de a vezető szerepet már a fiatalokra hagyta: Kisfaludy Károlyra és az Auróra-kör tagjaira. Továbbra is tartotta a kapcsolatot a külvilággal. Európa legnagyobb levelezőjét utolsó levele fölött érte a halál 1831. augusztus 23-án.

„Ha Kazinczy nem lett volna: bizony most sem egyikőnk, sem másikunk nem állnánk ott ahol” – figyelmeztette társait egy vitában Kölcsey. Az emlékévkapcsán Fényszaru is méltó emléket állított a nagy elődnek.

Kotánné Kovács Tímea

Hogyan került Pánov bácsi a kisiskolába?

Hogy ki az a Pánov bácsi?

Lev Tolsztoj elbeszélése alapján:

„Élt egyszer réges-régen egy messzi orosz falucskában egy öreg cipészmeister, Pánov volt a neve, ám senki sem nevezte Pánovnak vagy Pánov úrnak, de még csak Pánov cipésznek sem. Bárkivel találkozott, mindenki egyszerűen Pánov bácsinak szólította. Nem volt túl gazdag, egyetlen cipészszobával rendelkezett, melynek ablaka az utcára nézett. Ebben a szobácskában élt, és itt készítette, foltogatta, javította szorgalmasan a cipőket.”

Az egyik legszebb karácsonyi mesét Jászfényszaru önkéntes ének- és mesemondói /akiket „Pedagógus kórus” néven ismerünk/ dolgozták fel, s hozták el ajándékkul a karácsonyi szünetet megelőző napokon a város ovisainak és kisiskolásainak. A feldolgozás profizmusát bizonyítja, hogy a teljesen megtelt aula kicsi gyermeknézői csupán néhány pissenést hallattak, amíg az előadás tartott.

A doktor bácsi és a védő-, óvó- és tanító nénik cinkos mosollyal történő beazonosítása után már csak a tágra nyílt szemek és az áhítattal követett cselekmény jellemezte az apró nézőket. Megint megbizonyosodhattunk arról, hogy a jó szó, a kedvesség – a mesében ez a fagyos utcán magányosan bolyongó, átfázott utcaseprőt és a csecsemőjével egyedül maradt, szállást kereső szegény anyát illette –, míg az életben mások megsegítése, egy-egy átérző, segítséget nyújtó beszélgetés mennyire sokat is jelenthet (nem csak a szeretet ünnepéhez közeledve!) az embernek.

Pánov apó vendégváró várakozását még örömtelibbé tette, hogy kezét nyújthatott

másoknak: beszélgetéssel, meleg szobával, együttérzéssel, kávéval kínálva az utcaseprőt – akit az emberek inkább bántani szoktak – s a rettentő hidegben távoli rokonaihoz kényszerülő átfázott anyát és kisdédjét, meleg tejjel kínálva őket, s a kicsi fázós lábára ajándékozva első mestermunka cipőcskéjét is.

Fotó: Berze Lászlóné

Maga Pánov bácsi is csak a nap vége felé értette meg, hogy a várva-várt vendég mások képében érkezett meg otthonába, s hogy a velük töltött percek voltak azok, melyek örömmel és elégedettséggel tölthették el, hisz nagyon is megérkezett, akire (amire) várt. A történet tolmácsolása nem is sikerülhetett volna jobban – bár bizonyára nem volt dramaturg és díszlettervező – de a színpadképét és kidolgozottságát látva nagyon is azt gondolhatnánk, hogy volt! –, megindító, elgondolkodtatóan szép történet részesei lehettünk „Pánov bácsi és Társai” által 2009 karácsonyához közeledve. Köszönjük az élményt, s azt a szeretetet, mellyel az alkotást közvetítették felénk!

Sz. Anita, 1. oszt. tanító

Karácsonyi hangverseny

2009. december 21-én délután izgatottan vártuk szüleinket, családtagjainkat a Kisiskola aulájában, ahol karácsonyi zongoramuzsikát és dalokat adtunk elő.

Tanárnőnk, Pető Edina készített fel bennünket erre az adventi rendezvényre. Mi, a zongora tanszak növendékei szorgalmasan gyakoroltunk délutánról délutánra. Iskolánk életében már hagyományra vált, hogy karácsony előtt néhány nappal ünnepi zenével ajándékozunk meg közönségünket. A szépen feldíszített karácsonyfa mellett olyan ismert magyar dallamok csendültek fel, mint a „Kiskarácsony, nagykarácsony”.

Más népek ünnepi dalfeldolgozásaiból is játszottunk, elhangzott többek között a „Soha nem volt még ilyen áldott éj” című darab is. Karácsony tiszteletére dalokat is tanultunk. A szép délután fényét emelte, hogy mindnyájan elmondhattuk, mit gondolunk a szeretetről. Ahányan voltunk, annyiféleképpen fogalmaztuk meg, mit jelent ez számunkra.

A koncert végén közösen énekeltük el égő gyertyával kezünkben Halász Judit: „Karácsony ünnepén” című dalát.

A zongora tanszak növendékei nevében:

Bujáki Anna, 6. c osztály

Adventi játszóház

2009. december 18-án a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a Városi Könyvtárral a kisiskola tornatermében mintegy 120 gyerek részvételével kézműves foglalkozást tartott. 5 felnőtt segítségével lehetett különböző díszeket készíteni a karácsonyfára vagy ajándékot a fa alá. A foglalkozáson résztvevők egy-egy mikulászsomaggal térhettek haza a gyermekjóléti szolgálat jóvoltából. A délután rendkívül jól sikerült, tartalmas időtöltést adva a gyerekeknek, akik majd minden asztalnál kipróbálták magukat: varrtak, vágtak, ragasztottak, színezték. Öröm volt hallani, hogy sok gyermek a családtagjaira gondolva jött el, hogy kézzel készített ajándékkal térhessen haza. Ez az alkalom is példa volt arra, hogy a jó ügyek érdekében nagyon jó együttműködni, segíteni a másoknak, ami az adventi időszakra különösen jellemző kell, hogy legyen.

Nagy Ildikó

Nem csak a diákságé a karácsony

A karácsony előtti héten minden gyermek izgatottan várja az ünnepeket.

A kisebbek még levelet írnak, a nagyobbak pedig egyenesen szüleiknek súgják meg vágyaikat.

A felnőttek ajándékot vásárolnak, családjukkal díszítik otthonukat, ahol az első mézeskalácsok illata terjeng a levegőben.

Az általános iskola úgy gondolja, a karácsony nem csak a gyerekek ünnepe, hanem mindenkié, ezért a már hagyományra vált idősöknek szóló ajándékot 2009. december 17-én a felsősökkel készítettünk el. Több mint húszan festettünk, vágunk, díszítettünk Vargáné Dobák Tünde tanárnő és Kovács Lászlóné Éva néni a Diákönkormányzat vezetőjének irányításával.

Az ajándékokat név és cím szerint elvittük az egyedül élő idősöknek. Jómagam három címzettnek kézbesítettem az ajándékokat. A hangulat tökéletes volt, ezekben a napokban esett le az első hó. Mindhárom idős hölgy örömmel vette a meglepetésünket, behívtak magukhoz, s süteménnyel kínáltak.

Beszélgettem velük, egy kis örömet lopva a szürke és nehéz hétköznapiakba. Egyikük sírva búcsúzkodott tőlem.

Úgy vélem ez a kis csekélység rengeteget jelent az idősöknek, úgy érzik, – s ez így is van – gondolunk rájuk.

Remélem miután elballagtam, a hagyományunk sok mással egyetemben fennmarad.

Varga Dorottya

8. a

Régen volt, hogy is volt...

3. rész: Gyermeknevelés, oktatás

GYEREKNEVELÉS

Nagyszüleink idejében a 2-3 (néha több) gyermeces családok voltak a jellemzők, amikben a „kalapot” az apukák viselték. Ők jelképezték a tekintélyt, erőt, bölcseséget. Az anyukák a ház körüli munkát és a gyermekneveléssel kapcsolatos teendőket látták el. A gyerekek nagy szeretetben, ugyanakkor nagy szigorúságban nőttek fel.

Minden családban volt jól bevált nevelési eszköz: fakanál, vessző, légyecsapó, nadrágszűj. Ezeket legtöbbször csak mutogatták, de azért néha előfordult, hogy használták is. A válás ritka dolognak számított ez idő tájt.

Ahol sok volt a munka és nagy a szegénység, ott még iskolába sem járt rendszeresen a gyerek. Azért a jellemző mégis az volt, hogy a szülők szigorúan vették a tanulást. Szünetekben azonban befogták őket a munkába. A lányokat fejésre, főzésre, takarításra, kistestvér ellátására, a ház körül, valamint könnyebb földmunkára: szőlőkötözés, kapálás, legeltetés. A fiúk komoly munkát végeztek az apa mellett: szántás, aratás.

Megkövetelték a felnőttek, az idősek iránti tiszteletet, vallásos nevelésben részesültek. Demokráciának jele sem volt a gyermeknevelésben.

Lejegyezte: *Szakali Zsombor 6. c*

AZ ISKOLA

Két külön iskola volt: egy fiú, egy lány. A lányiskola a Tanítók emlékműve helyén állt. Minden osztályban vaskályhák voltak elhelyezve. Fekete táblákkal és olyan táblatörlővel volt felszerelve az osztály, ami fából készült és posztó volt ráerősítve. Hosszú fapadló volt a tanterem alja, ami be volt kenve fekete olajjal.

Egy kis házban lakott a gondnok, ami az iskolában volt bent. Franciska néninek hívták. Kolomppal csöngettek ki és be. Az első évfolyamon nagyon sokan voltak. A

következő évre jó páran lemorzsolódtak. Ha a tanító beszélt, akkor a gyerekeknek hátra tett kézzel kellett ülni. Bal kézzel nem írhattak a tanulók.

Mamám nagyon nehezen tanult meg jobb kézzel írni. Ha áttette a ceruzát a bal kezébe, akkor körmöst kapott (az ujjakat össze kellett tenni és arra ütöttek favonalzóval).

Zsolyomi Rozália elbeszélése alapján
lejegyezte: *Bólya Kitti 6. c*

TANYASI ISKOLA

Régen a tanyasi gyerekek nem falusi iskolába jártak, hanem a tanyasi iskolába. Az én nagypapám, Kóvágó József a vasútállomásnál levő iskolába járt, ezért erről tudok írni. Jászfényszaru kettő tanyasi iskola volt, az egyik a Vadászháznál, a másik a mai hatvani út mentén, ma már lakóházként üzemel. Volt régen mellette egy kápolna is és ott tartották a tanyasi búcsút.

Az 1-6 évfolyam együtt volt, hiszen csak egy terem volt akkor 15 gyereknek. A többi osztályt már a falusi iskolában kellett letenniük. Szinte minden évben más tanította őket:

- 1-2. Horváth Mária
- 3-4. Sztajka Erzsébet
5. Mészáros Tivadar
6. Fónagy László
- 7-8. Mészáros Tivadar

A gyerekeknek nem csengővel, hanem haranggal jelezték a szünetet.

Dél előtt és délután is volt tanítás, ebédre azonban hazamentek a gyerekek. A terem fűtését búbos kemencével látták el.

Amikor hazamentek az iskolából, akkor meg kellett csinálni a leckéjüket.

Legfőbb szórakozásuk a vasút környékén való játszás volt. Akkoriban a vonatközlekedés sem volt annyira sűrű, mint manapság.

Lejegyezte: *Kóvágó József 6. c*
Összeállította: *Kovács Lászlóné*

MEGJELENT A JÁSZSÁGI ÉVKÖNYV

November végén a Jászsági Évkönyv Alapítvány kiadásában, Dr. Pethő László szerkesztésében XVII. alkalommal jelent meg a Jászsági Évkönyv.

A Fényszaruiai Baráti Egyesülete most is felvállalta a 321 oldalas gazdag tarlom-

mal bíró kiadvány helyi forgalmazását. Aki szeretné megrendelni, megvásárolni az évkönyvet, az 1000,- Ft-os áron Lukács Pálnál, vagy a FÉBE mobil számán 30-337-3336 Tóth Tibornál teheti meg.

Tóth Tibor

„Művészek lenni sors”

BARTOS KINGA bemutakozása

1977-ben születtem Jászberényben. Általános- és középiskolai tanulmányaimat is itt végeztem. 2001-ben diplomáztam a Nyíregyházi Főiskola rajz-vizuális kommunikáció tanár szakán. Ugyanebben az évben kerültem a jászberényi *Hamza Múzeumba*, ahol egy évig dolgoztam gyűjteménykezelőként. 2002. és 2006. között a jászfényszaru *Általános Iskola és Kooperatív Művészeti Alapiskolában* tanítottam rajzot, festészetet és grafikát. 2006 szeptemberétől a *Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti Kar Gyakorló Általános Iskolájában* dolgozom rajztanárként.

2004-ben kiadványszerkesztő, reklámgrafikus szakképesítést is szereztem, mely által meglehetősen közel kerültem a számítógép világához, így a computer-grafika is szerves részét képezi tevékenységemnek.

A művészet, gyermekkorom óta nagyon közel áll hozzám, ebben nőttem fel, hiszen édesanyám kiváló művelője a festészetnek. Az ő révén jó néhány művészeti kiállításra, rendezvényre is eljutottam, és számos művésszel ismerkedhettem meg személyesen is. 2004-ben abban a szerencsében volt részem, hogy meghívást kaptam a Firenzei Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti Biennáléra, amely 2005. december 3-11-ig került megrendezésre.

Leginkább a festészet, ami meghatározó az életemben, de a grafika és a fotó sem áll távol tőlem. Jelenleg számomra elsősorban a színek, és ezek egymással való kapcsolatának tanulmányozása az, amely az önkifejezésben irányt mutat.

A művészetek felé fordulás kapcsán kialakuló világnézet folyamatos lehetőséget biztosít a világ különböző módokon való megismerésére, én pedig igyekszem ezt a lehetőséget a legsokoldalúbban kihasználni.

Mint az életben, úgy a művészetben is meg kell találni mindenkinek a saját útját. Úgy vélem, hogy a művészetek iránti fogékonyság csodálatos adománya az életnek, amely egyfajta útjelző is, hogy az ember megtalálja a választ, hogy mi célja is van az életben? Én kitartóan bízom és hiszek abban, hogy a szándék és a cselekvés által sikerül rátalálnom erre az útra. Édesanyám szavaival élve: „Művészek lenni sors”. Elsődleges célom az életben, hogy beteljesítem ezen sorsomat.

Kiállítások (csoporthoz): Kemence (1993), Jászberény (2000, 2001, 2002, 2003, 2008, 2009), Nyíregyháza, (2001) Jászdózsa (2001), Jászárokszállás (2003), Jászfényszaru (2004), Firenze, Olaszország (2005), Jászfényszaru (2007); Jászárokszállás (2007); Conselve, Olaszország (2008). Egyéni: Budapest (2004), Jászberény (2006).

Bartos Kinga alkotásairól készült fotók lapunk 16. oldalán láthatók.

Köszönetnyilvánítás, emlékezés

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, barátoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, a Jászfény Kft. dolgozóinak, utcabelieknek, dr. Bodócs Ildikó szakorvosnak, dr. Palencsár Csaba háziorvosnak és a személyzetnek, akik szeretett halottunk

Özv. KISS NÁNDORNÉ

Jäger Ilona

temetésén virágaikkal, résztvételükkel osztoztak fájdalmunkban, és hosszú betegsége alatt a gyógyításában részt vettek.

Gyászoló fia, menyje, unokái és a dédunokák

Köszönetet mondunk rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek és a szomszédoknak, akik

RÉKASI KÁROLY

gyászmiséjén, temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot hoztak, fájdalmunkban együtt érezték velünk.

Felesége és a gyászoló család

Emlékezés

BARANYI JÓZSEF

halálának 9. évfordulójára.

„Elmentél tőlünk, mint a lenyugvó Nap,
de szívünkben élsz és örökké ott maradsz.”

Szerető családod

Emlékezés

KUN JÓZSEF

halálának 4. évfordulójára.

„Elmentél tőlünk, mint a lenyugvó Nap,
de szívünkben élsz és örökké ott maradsz.”

Szerető szüleid

Emlékezés

DEMÉNY TIBOR

halálának 3. évfordulójára.

„Végleg elmentél hosszú utadra,
hangod nem halljuk többé már soha.
Életed munka volt és szeretet,
amíg élünk, elfelejteni nem lehet.
Fájó szívünk fel-felzokog érte,
örökké szeretünk, nem feledünk Téged.”

Szerető felesége és családja

Emlékezés

CSÁKI IMRE

halálának 2. évfordulójára.

„Addig vagy boldog, míg van, aki szeret,
aki a bajban megfogja a kezét.
Hogy milyen fontos is volt neked,
csak akkor érzed, ha nincs már veled.
Tiéd a csönd és a nyugalom, miénk a könny és a fájdalom.”

Szerető feleséged, fiad, menyed

Emlékezés

FEHÉR LÁSZLÓ

halálának 1. évfordulójára.

„Az élet egy viharos tenger,
melyben csak dolgozik és küzd az ember.
És mire céljára talál, csónakját felborítja a halál.”

Álmod legyen szép!

Gyászoló családod

Emlékezés

FÖGLERNÉ KOLOZS MARCELLÁRA

(1920-2009)

a FÉBE alapító tagjára, kinek életét a mély vallásosság,
Istenhit és a szülőföld szeretete hatotta át.
Versei és az anyagi támogatásával létrehozott
tárgyi emlékek megmaradnak az utókor számára.

Emlékezünk

TÖRÖKNÉ HARMATH ILONA

halálának 12. évfordulójára.

„Fáj még a szó, fájnak a percek, az évek,
a szívemet nyomja, mikor a múltba nézek.
Könnyeim hullanak, párára borulva.
Sírok, egy végtelen könyvet lapozva.
Tudom, már elmúlt, vége a szépnek,
szépen, lassan eltűnnek a képek.
Sebeim maradnak nyitva a világnak,
példát mutatva, gátat szabva a hibáknak.”

Szerető családod

Emlékezés

BALÁZS TIHAMÉRNÉ

halálának 1. évfordulójára.

„Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul átölt az Isten.
Nincsen annyi áldás, amennyi sok lenne
Amennyit az anya meg ne érdemelne.”

BALÁZS TIHAMÉR

halálának 19. évfordulójára.

„Addig vagy boldog, míg vannak, akik szeretnek,
akik a bajban megfogják a kezedet.
S hogy milyen fontosak is voltak neked,
csak akkor érzed, ha már nincsenek veled.
Kinek van még apja s anyja
Imát mondjon minden napra.
Ki őket már csak álmában láthatja,
annak szívét bánat, szemét könny takarja.”

Szerető fiuk, menyük és családja

Emlékezés

BORBÉLY SÁNDOR

halálának 4. évfordulójára.

„Elment, olyan mégis mintha itt lenne.
Az élet megy tovább nélküle,
de olyan soha nem lesz, mint Vele.”

Felesége és családja

Emlékezés

PÁL SÁNDOR

halálának 10. évfordulójára.

„Életed munka volt, szeretet és jóság,
siri álmod legyen az örök megnyugvás.”

Szerető feleséged, fiad, menyed és unokáid

Ingyenes szemvizsgálat a FEDŐ OPTIKÁBAN! szemüvegkészítés esetén

Jászfényszaru,
Fürst Sándor u. 10.
Tel.: 30/2933-834

Szemvizsgálat minden pénteken
14.00 órától (bejelentkezés alapján)

Rendel: **Dr. SISKA IRÉN**
szemész szakorvos

**Akciónk: Ahány éves,
annyi % kedvezmény**
vékonyított lencse rendelése esetén!

- Szemüvegkeretek **-20%, -30% kedvez.**
- Szemüveglencsék **-20% - 30% kedvez.**

• Multifokális lencsék

(távoli-munka-olvasó egyben) **-20% kedvez.**

További ajánlatunk: • Tokok, kiegészítők,
kontakt lencsék, kontakt ápolók, kész olvasók

**Nézzen be hozzánk,
hogy jobban lásson!**

Nyitva tartás: H-P: 9-16.30 óráig

TŰZELŐ és ÉPÍTŐANYAG ÁRUHÁZAK

Schiedel kémény akció! Lambéria akció!

SR Ø 18

5,6 m

176.000 Ft helyett

120000 Ft

1790 Ft/m² helyett

1590 Ft/m²

Laminált parketta

1590 Ft/m² helyett

1390 Ft/m²

Osblap akció!

6mm **2000 Ft/tábla**

Hazai és import szenek nagy választékban!

Nagyobb mennyiségben ingyenes kiszállítás!

JÁSZBERÉNY, Nagykatái út 1. T.: 57/415-242, 57/415-006
JÁSZAPÁTI, István király út 49. T./fax: 57/441-003, 57/440-356
JÁSZLADÁNY, Kossuth L. u. 8. T.: 57/454-007
E-mail: tebatuzep@pr.hu

Újságunk még előfizethető

Tisztelt Olvasóink! Újságunk előfizetési díja változik, **2010. januártól példányonként 120 forintért** vásárolható meg terjesztőinknél. A *Mi Újság Fényszaru?* előfizetési díja **1 évre 1440 forint**. Jászfényszarui előfizetőinknek a Postahivatal kézbesítői juttatják el az egyes lapszámokat. A vidéki és külföldi előfizetőknek a szerkesztőség postázza az újságot. Köszönetet mondunk azon megrendelőinknek, akik hozzájárulnak a postázás költségéhez.

Újságunk **2010. február 19-ig még megrendelhető** a szerkesztőségben (Városi Könyvtár 5126 Jászfényszaru, Fürst S. u. 1.) személyesen a szerkesztőség fogadóóráin **hétfőn délután: 14-17 óráig, pénteken délelőtt: 9-12 óráig**, vagy a szerkesztőség címére feladott pénzesutalványon. *A szerkesztőség*

Családi házak, melléképületek, kerítések tervezése,
adótanácsadás, adóbevallások készítése.

Kontroll-Diagnosztika KFT.

Telefon: 30/432-1616

A művelődési ház februári program-előzetese

6-án Szivárvány Óvoda farsangja,

20-án FÉBE bál

13-án alsótagozatos farsangi bál

27-én Napsugár Óvoda farsangja

2009. decemberi anyakönyvi hírek

SZÜLETTEK: Dombai Áron (Turza Elvira), Kovács Mira (Agócs Beáta), Márkus Tamás (Palócz Marianna), Nagy Lara Amadil (Nagy Erzsébet), Sárközi Fruzsina (Sárközi Erika), Szabó Anna (Kovács Marianna), Vigh Laura (Káposzta Erzsébet).

HÁZASSÁGKÖTÉS: nem volt.

ELHUNYTA: Ézsias Jánosné Nagy Klára (87 é.), Fekete József (76 é.), Gábor Ferencné Szakos Ilona (67 é.), Kiss Nándorné Jáger Ilona (85 é.), Kókainé Nagy Katalin (52 é.), Pál Joachimmé Kiss Ilona (76 é.), Palócz Józsefné Török Klára (89 é.), Sántha Gáborné Bak Ilona (70 é.), Szűcs Sándorné Baranyi Franciska (74 é.).

KÖZÉRDEKŰ TELEFONSZÁMOK

Orvosi ügyelet: 06-37/341-040

Mentők: 104

Tűzoltóság: 105

Tűzoltóparancsnok (Jászfényszaru): 06-30/974-5690

Rendőrség (Jászberény): 107

Rendőrség (Jászfényszaru): 422-138, mobil: 06-70/330-7626

TIGÁZ: hibabejelentés 06-28/430-488

Falugazdász: 06-30/392-2602

Vízvíz: hibabejelentés munkaidőben 57/422-631, munkaidőn túl 06-30/275-3350

Szennyvíz-ügyelet: 423-938 (munkaidőben) és 06-30/429-4195

ÉMÁSZ: hibabejelentés 06-40/28-28-28

Kleopátra Patika: Szabadság út 40. Telefon: 424-046 vagy 06-30/244-1456

MI ÚJSÁG FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja

Kiadja:

Jászfényszaru város Önkormányzata

A szerkesztőbizottság elnöke:

Bordásné Kovács Katalin

Felölős szerkesztő: **Sugár Istvánné**

Felölős kiadó: **Györiné dr. Czeglédi Márta**

Lapzárta minden hónap második hétfője

A szerkesztőség címe:

Városi Könyvtár 5126 Jászfényszaru, Fürst S. u. 1.

Tel./fax: 57/422-265 Mobil: 06-30/233-6954

E-mail: konyvtar.fenyszaru@gmail.com

http://www.jaszfenyszaru.hu/miujasag.html

Nyilvántartási szám: B/PHF/482/Szo/1990.

ISSN 1417-894X

Nyomdai előkészítés: ARTANDER Kft.

Nyomda: Signal-Print Kft. Jászberény

Tel.: 57/500-960

A KRESZ-módosításokról

Bizonyára sokat hallottak már arról, hogy 2010. január 1-jétől módosításokat vezettek be a KRESZ-ben. Mivel nagyon sok módosítás van, és hosszú lenne mindegyiket leírni, így megpróbáltam összefoglalni a legfontosabbakat, azok közül is azokat, amelyeket Jászfényszaru területén hasznosíthatunk. (A Kormány 289/2009. (XII. 18.) Korm. Rendelete a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet módosításáról teljes szövege megtalálható a Magyar Közlöny 185. számában.)

Az új szabályok célja alapvetően a védtelen közlekedők, a kerékpárosok, a gyalogosok védelme, az előírások egységesítése, egyszerűsítése, a szabálykövető magatartás erősítése, valamint egyes korszerű forgalomtechnikai megoldások bevezetése.

A KRESZ szabályai a kerékpárosokra és gyalogosokra is maximálisan vonatkoznak, annak ellenére, hogy vizsgakötelezettség nélkül is közlekedhetnek.

Kerékpár minden olyan legalább kétkerékű jármű, amelyet emberi erő hajt és ezt legfeljebb 300W teljesítményű motor segíti; vagyis lehet közlekedni azzal az elektromos kerékpárral a kerékpárúton, amely motorjának teljesítménye nem haladja meg a 300W-ot.

Ugyanúgy, mint a gépjárműveknek, a kerékpároknak is vannak bizonyos előfeltételei, amelyek nélkül nem mehetnének a forgalomba velük: a kerékpár alkatrészeinek és a fékek megfelelő állapota mellett fontos felszerelnünk biciklinket megfelelő világítással: előre fehér prizma, hátra piros prizma kerüljön, illetve legalább az első keréken legyen úgynevezett macskaszem. A világítás, ami elől szintén fehér, hátul piros, csak akkor kötelező, ha az időjárási viszonyok (sűrű köd, sűrű hóesés) indokolják, ill. éjszaka. És egy kis érdekesség: a KRESZ még azt is előírja, hogy forgalomban csak olyan kerékpár vehet részt, amin névtábla is van (biztosan emlékeznek még a fiatalok is nagyszüleink alumínium tábláscáira...).

Tavaly augusztusban adták át Fényszarun a kerékpárutat, amely a kétkerékű kerékpár közlekedésére szolgál. A KRESZ leírja, hogy ha a gyalogos és a kerékpáros forgalmat burkolati jel választja el, a gyalogos és a kerékpáros csak az útnak a részére kijelölt részén közlekedhet, és hogy a gyalogos a kerékpáros forgalmat nem akadályozhatja, és nem veszélyeztetheti (vagyis ne a kerékpárúton sétáljunk a babakocsival és ne ott álljunk le beszélgetni az ismerősökkel). A kerékpárút a kétkerékű kerékpárok közlekedésére szolgál; lakott területen kívül igénybe veheti a kerékpárutat segédmotoros rokkant kocsis, gépi meghajtású kerekés szék és kétkerékű segédmotoros kerékpár is, ha jelzőtábla nem tiltja. A kerékpárúton más jármű közlekedése tilos.

A kerékpárosnak a kerékpárról le kell szállnia és azt tolvaj – a gyalogosok közlekedésére vonatkozó szabályok szerint – kell az úttesten áthaladnia.

Változtak a kerékpárosokra vonatkozó sebességkorlátozások is: gyalog- és kerékpárúton közlekedő járművel 20km/h; a kerékpárúton közlekedő járművel 30km/h; lakott területen kívül kerékpárral, ha a kerékpárt hajtó kerékpáros fejező sisakot nem visel 40km/h; lakott területen kívül kerékpárral, ha a kerékpárt hajtó kerékpáros fejező sisakot visel, és utast nem szállít 50km/h lett az új megengedett sebességhatár.

A kétkerékű kerékpáron 16. életévét betöltött személy szállíthat 10 évnél nem idősebb, a kerékpárt nem hajtó utast a kerékpár pótülésén. Kettőnél több kerékű kerékpáron 17. életévét betöltött személy szállíthat a kerékpárt nem hajtó utast.

A kerékpárosnak, amíg a kijelölt kerékpárúton halad, elsőbbsége van az útkeleződéseken keresztül is. Nem mindegyik kereszteződésben lehet jól belátni a kerékpárutat (gondoljunk csak a Hunyadi utcából kikanyarodókra). Hiába áll meg az autós a kerékpárút előtt, ahhoz, hogy

meglássa a biciklist, előrébb kell gurulni, ami balesetet okozhat, ha a kerékpáros is óvatlan; ezért legyünk toleránsak az autózókkal szemben.

És még egy fontos szabály: a később odaérkező gyalogost, illetve kerékpárost a járművezető a továbbhaladásában akadályozhatja. Vagyis, ha a járművezető megállt a gyalog- és kerékpárút előtt, de nem jött gyalogos vagy kerékpáros és áthalad a kerékpárúton, de a forgalom nem teszi lehetővé a továbbhaladást és a kerékpárúton áll, és közben odaérkezik egy biciklis, őt akadályozhatja a továbbhaladásában. Ez is sok helyen előfordulhat, hiszen a kerékpárút elég közel van a Szabadság úthoz, így figyeljünk egymásra és közlekedjünk óvatosan.

A gépjárművekre vonatkozó szabályok közül is nagyon sok módosult, ezért csak néhány fontosabbat emeltem ki.

A legfontosabb, hogy mielőtt elindulunk a járművel, ellenőrizzük állapotát, különös tekintettel a hatósági jelzésekre, mivel a rendszám alapján azonosítható a jármű; ez szabálykövető magatartásra készíti a járművek vezetőit: indulás előtt ellenőrizni kell azok meglétét, állapotát és a járművön a felszerelésére kijelölt helyen, jól olvasható állapotban kell tartani; azt megváltoztatni, letakarni vagy jogosulatlanul eltávolítani tilos. Vagyis már nem lehet arra hivatkozni, hogy útközben leesett és ezért tettük a szélvédő mögé, vagy elhagytuk és ezért nincs rajta.

A jármű vezetőjének a kijelölt gyalogosátkelőhelyet csak fokozott óvatossággal és olyan sebességgel szabad megközelítenie, hogy a járművel, amennyiben szükséges, a gyalogos átkelőhely előtt meg is tudjon állni. Ehhez kapcsolódik egy szabály, ami a gyalogosokra vonatkozik: csak akkor léphetnek le a gyalogátkelőhelyre, ha meggyőződtek az átkelés veszélytelenségéről.

A jármű vezetőjének figyelni kell meg a menetrend szerint közlekedő járművek megállóhelyéről az úttestre lelépő gyalogosok, az autóbusszra felszálló és arról leszálló gyermekek biztonságának a megővására.

Legfőképpen a gyalogosok, illetve a gyermekek biztonságát óvják városunkban az iskolák környékén elhelyezett változtatható jelzésekű táblák, melyeknek sokkal nagyobb a jelzésértéke, mint a hagyományos tábláknak, ahogy már észre is vehettük; hiszen sokkal jobban felhívják a figyelmet a sebességkorlátozásra és az óvatosságra.

Tartsuk be a sebességkorlátozásokat és figyeljünk egymásra az utakon!

Mindenkinek biztonságos közlekedést kívánok!
Altörjai Katica

AZ 1% FELAJÁNLÁSÁRÓL

Köszönjük, hogy az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával (55.231,- Ft) támogatták szervezetünk céljait, munkáját!

Az Önök támogatása hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is megjelentethetjük a *civil újságot*. Új kiadványunkat – *Zárándokúton a Jászságban* - is sokan kezükbe vehették, fotókiállítás mutattunk be a helyi *Fotóműhely* képeiből és az év végére *naptárat*, *kalendáriumot* adhattunk ki. Többen csatlakoztak a szakmai programjainkhoz, résztvevői voltak a *szakmai tanulmányútajainknak* – belföldön és külföldön egyaránt.

Célunk továbbra is – az előző évekhez hasonlóan – segíteni a helyi közösség szerveződését, információkhoz való hozzáférés lehetőségének bővítését, a népfőiskolai tevékenységet. Kérjük Önöket, hogy továbbra is támogassák személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával Társaságunkat! A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság adószáma: 18822197-1-16

Köszönjük a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság nevében: A Társaság elnöksége

ÉPÍTÉSZ SZEMMEL

A napenergia hasznosítása

2. rész

A kollektorokban elnyelt napenergia használati melegvíz előállítására is alkalmas, amennyiben a hőenergiát egy hőcserélőn keresztül a lakás fűtőkörhálózatába juttatjuk. A rendszer főbb elemei: a kollektor, a szolár bojler, a keringető szivattyú, a tárolási tartály, a vezérlés, a rézcsövetek és a hőszigetelés. A szolár kör szerves része a hagyományos melegvízes rendszer, ami lehet gáz-, vagy villanybojler. A rendszer vezérlése folyamatosan méri a melegvíz hőmérsékletét és amennyiben a napenergia nem tudja előállítani a megfelelő hőmérsékletet, bekapcsolja a hagyományos rendszert. A hőcserélőben és a kollektorban fagyálló folyadék kering, ezért a rendszer folyamatos működése biztosított, és nincs probléma a vízkövesedéssel sem. A fagyálló folyadék biológiailag ártalmatlan összetételű, ami szabályos működés mellett nem kerülhet a melegvízbe. A tároló nagysága a vízfogyasztás mértékétől és a beépített kollektor nagyságától függ. A leggyakoribb megoldás, hogy egy négytagú család melegvíz ellátását, kb. 4 m² kollektorfelülettel és 200 l melegvíztárolóval oldják meg. Erre alkalmas egy hagyományos villanybojler, amely átalakítható szolár bojlerre. Egy átlagos magyar család energiaköltségében a fűtés és a melegvíz felhasználás az összes felhasználás 65%-át teszi ki. Éves átlagban egy négytagú család használati melegvíz igényének kb. 60-70%-a készülhet napenergia felhasználásával. Ehhez 4-8 m² (2-3 panel) napkollektor-felületre van szükség. A viszonylag magas beruházási és üzemeltetési költségek megtérülését akadályozza a gyenge és változó téli napbesugárzás. Sok múlik azonban azon, hogy milyen áron szerezzük be az elemeket, és mennyire szeretünk barkácsolni. Meglévő bojler felhasználása, illetve „kalákás kollektor-építés” esetén a befektetési költség akár felére is csökkenhet. A beruházás 3-15 év alatt térülhet meg.

Fotovillamos celláknak (napelemeknek) nevezzük azokat a berendezéseket, amelyek a napfényt közvetlenül elektromos árammá alakítják át. Előállítási költsége igen magas, ezért alkalmazásuk a mikroelektronikában terjedt el, a kis teljesítményű berendezéseknél (pl. zsebszámológépeknél) a napelemeket használják, de például 50000 villamos árammal el nem látott tanya számára már gazdaságos lenne. A legerjedtebb napelemek hatásfoka 11-13%.

A napenergia hasznosítás jövője rendkívül ígéretes. Az egyik leggyorsabban fejlődő iparágá vált, és az elmúlt 10 évben egy átlagos napelem modul ára 10 euro/W-ról 3 euró/W-ra csökkent. A napenergia hasznosítása Európában mindezek ellenére egyelőre csekély, bár biztató jel, hogy a világelső egy európai ország, Németország.

A szelenergia hasznosításáról következő számunkban olvashatnak.

Berze Éva, okleveles építészmérnök

Pályáztunk és nyertünk!

A Jászságból 5 város és 2 község összefogásával 2008-ban konzorcium alakult a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program Könyvtári Szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése – “Tudásdepó-Express” című pályázathoz (kódszám: TIOP-1.2.3-08/01), melynek a jászfényszaru Városi Könyvtár is tagja. 2009. nyarán érkezett az örömhír, miszerint a konzorcium a megígért 70.000.000 forint támogatást 100%-ban elnyerte, így lehetővé válik a projekt megvalósulása.

2010. január 13-án a jászberényi Városi Könyvtár és Információs Központ adott helyet a projekt ünnepélyes megnyitójának. A jelenlévőket Hajdú László, a Jászsági Töbcbélű Társulás elnöke köszöntötte, majd dr. Skaliczki Judit, az OMK főosztályvezető-helyettese *A jövő könyvtára, trendek a közkönyvtárak jövőjéről* címmel tartott előadást. A trendeket befolyásolja a globalizáció, az egységesség, az EU-konformitás, a növekvő elvárások, a privát információs szektor jelenléte, a piaci követelményeknek való megfelelés, a „pénzért értéket” – elv.

Az információs társadalom, a tudásalapú társadalom hatására a könyvtárak szerepe megváltozott, a válságból új szerepkör jött létre. A könyvtár immár tanulási és tudásközpont, az információhoz való hozzáférés, az információs társadalom alapintézménye.

A rendszerváltás után a szolgáltató állam közintézményeiből közszolgáltató intézményekké váltak a könyvtárak. Így ezektől az intézményektől a társadalom által elvárt feladatok minőségi teljesítésé-

set várják, középpontban az egyénnel. A közkönyvtáraknak a jövőben szembesülniük kell a magas szintű, folyamatos IKT (információs és kommunikációs technológiák) fejlesztésekkel, mint például az elektronikus tartalmak 24 órás elérése, az olvasói azonosító egységesítésével, azzal, hogy a könyvtár színtere legyen az integrációnak.

Ezen projekt tehát azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a könyvtári szolgáltatások kilépjenek az intézmény falai közül, igazodjanak a 21. századi felhasználói igényekhez, a könyvtári rendszer korszerűen, EU-kompatibilis módon fejlődjön és jelentős paradigmaváltáson menjen keresztül.

A program Szabó Jánosné, projektmenedzser, könyvtárigazgató beszámolójával folytatódott, amelyben részletesen megismertük a projekt egyes állomásait.

Az előkészítésben, lebonyolításban 11 fő vesz részt, 43 olvasói, 18 könyvtárosi géppel gazdagodnak a résztvevő intézmények. A projekt összértékéből könyvtárunk 4.065.465 Ft értékben részesül. A program befejezése 2010. június 30., eddig kell a projekteknél előírtakat teljesíteni.

Azt, hogy nagyon nagy szükség van már a fejlesztésre, nap, mint nap tapasztaljuk. Tavaly április óta ígéretjük olvasóinknak, folyamatosan kérjük a türelmet, hogy kitartás, januárban már érkeznek a gépek, és végre lesz olvasói internet hozzáférés is itt a könyvtárban.

Reméljük, tavasszal már ténylegesen tudjuk az olvasók ilyen irányú kérdéseit is fogadni.

Nagy Ildikó

Fiatal Talentumok Jászfényszaruért

Szeretnél még büszkébb lenni arra a településre, ahol diákéveid felét töltötted? Szeretnél itthon dolgozni?

Szeretnéd, ha barátaid helyben munkát kaphatnának?

Szeretnéd hazaköltözni és városunkban letelepedni, családot alapítani?

Vagy mindebben, illetve bármely más szakterületen segítségére lenni Jászfényszarunak? Várunk Téged is! Gyere!

Jászfényszaru Város Önkormányzata az Ipari Centrum Kft-vel és a Fényszaruiai Baráti Egyesületével közösen **2010 április 30-án**, pénteken **találkozóra** hív minden 1975. körül és azt követően született, továbbtanuló vagy diplomás fiatal, aki

felelősséget érez szülővárosáért függetlenül attól, hogy hol él és dolgozik.

Gondoljuk együtt tovább városunk fejlődését, új munkahelyek létesítésének lehetőségét! Neves előadók: tudósok, művészek, gazdasági szaktekintélyek, meghitt baráti beszélgetések a fehér asztalnál és egy jó buli vár!

Mielőbb, de legkésőbb **március 15-ig regisztrálj** a www.jaszfenyszaru.hu honlapon, jelentkezz e-mailen a jaszfenyszaru1@vnet.hu címen vagy a 06-57/522-170/101-es telefonon! Részletes programot a jelentkezőknek küldünk.

Győriné dr. Czeglédi Márta polgármester

Köszönjük Melánia!

Jöttek az ünnepek, elmúlt egy újabb év is, ki-ki a maga módján zárta le az Óévet. Szerencsénkre, megszokhattuk már, hogy Jászfényszarun virágozik a kulturális élet. Amikor az iskolában jön a téli szünet, majd a karácsony, a különféle közösségek együtt ünnepelnek. Vacsorával, közös énekléssel, vagy a több hónapos munka lezárásaként egy-egy hangulatos bemutatóval. Így volt ez most is, meghitt előadásoknak, énekek és táncnak lehettek tanúi többek között a helyi művészeti iskola növendékei jóvoltából az érintett rokonok, barátok.

Mint lányos anyuka, én egy egészen új élményben részesültem **Gyökér Melánia** jóvoltából. Igazán családias, különös hangulatú karácsonyi műsorral kedveskedett az általa tanított *Red and Black táncsoport* növendékei közvetítésével a Petőfi Művelődési Házban, 2009. december 22-én. Miért volt ez a szokásosnak gondolt rendezvény számomra rendkívüli? Először is szembetűnő a nyitottság, ami jellemzi ezt a közösséget. Mivel a táncsoport nem intézményi keretek között, hanem kizárólag szakkör jelleggel működik a művelődési ház felkarolásával, anyagi lehetőségei is rendkívül szűkösek. A gyerekek, fiúk és lányok önkéntes szerveződésben alkotják a táncsoportot, melynek foglalkozásai teljesen ingyenesek. Egy véletlen folytán csöppentem bele az egészbe, lányom révén, akit barátnői (akik már régóta tagjai a Rad and Black táncgyűttesnek), meghívták énekelni a karácsonyi műsorukhoz. Azonnal megfogta a próbákon uralkodó hangulat és megkérdezte, táncolhatna-e ő is. Mikor ezt megtudtam,

nem örültem felhőtlenül, mert a felső tagozat az iskolában már a tanulásban is jelentős terhet jelent, illetve a művészeti iskolában is régóta elkötelezte magát. Mégis, lányomat gondolkodás nélkül befogadták a gyerekek maguk közé és Melánia neki is betanította a karácsonyi „angyaltáncos” koreográfiát. Volt mit behozni a tanulásban, hiszen a produkció már készen volt és nem akart szégyent hozni kis barátnőire sem.

A táncpróbák hétféjére estek. A különböző táncformációkhoz szükséges látványos, színes fellépőruhákat a szülők finanszírozzák, mely még akkor is kihívást jelent egy-egy család költségvetésére nézve, ha összefogással, takarékos módon varratják meg a ruhát a gyerekeknek. És az idén az önkormányzat is „besegített” az angyalszárnyak megvásárlásával.

Napjainkban mást sem hallunk a médiában, televízióban, rádióban és az írott sajtóban is, hogy az oktatásban-nevelésben fontos az

integrált nevelés, az esélyegyenlőség megteremtése. Fontos a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a roma- és nem roma közösségek viszonyának rendezése. Ezek sokszor úgy érzem csak szavak, szavak...

Most viszont megtapasztaltam saját szememmel, fülemmel hogy ez nálunk tényleg létezik! Látni kellett volna, hogyan készült ez a sok kislány és fiú a fellépésre! Mint első bálózók, nevető, sürgő-forgó bidres-bodros, loknis, „hajvasalós-csillámlakkos” frizurás lányok serege, zselével „belőt” hajú fiúk csapata várakozott a művelődési ház függönye mögött, majd sorban mutatta be klasszikus táncokra alapuló modern hangulatú táncprodukcióit. Láthattunk rumbát, keringőt, de disco-táncot is. Az est során felfokozott hangulat övezte a Michael Jackson emlékére, a szülők iránymutatásával elkészített és bemutatott koreográfiát. Ami szembeötlő volt még számomra a gyerekeknek szóló vastapson felül, az egymás iránti tisztelet.

Minden szülő, nagyszülő, testvér, rokon vagy csak barát, kisgyerek és idős néző csendesen és érdeklődéssel figyelte nem csak saját gyermeke, de valamennyi fellépő bemutatkozását. Mert a táncon kívül hallhattunk zongorabemutatót is, de karácsonyi népdalok és vers is elhangzott az általános iskolás gyerekek révén. Köszönet illeti Gyökér Melániát, aki fiatal kora ellenére elhivatottan végzi munkáját, a csoport vezetését és felkészítette most is a gyerekeket. A világ pedig tanulhat tőlük *esélyegyenlőséget, türelmet és lojalitást*, egyszóval szeretetet. Jó fényszaruinak lenni.
Kép és szöveg: Ruis Beatrix

Hiedelmek, szokások, hagyományok – február

Kedves Olvasók!

Minden bizonnyal emlékeznek, hogy a múlt esztendőben minden hónapban a világnapokról írtam. Idén egy hasonló, bár sokkal közelebbi témával fogok foglalkozni, a népszokásokkal. Szeretnék, már amikor lehetséges a jász népszokásokról is beszámolni. Remélem, hogy ezek a cikkek is felkeltik érdeklődésüket.

FEBRUÁR

Egyházi név: Böjtelő hava
Régi magyar név: Jégbontó hava

Február 2.

Gyertyaszentelő Boldogasszony
Ezen a napon a római katolikus egyház Szűz Mária megtisztulására emlékezik. A templomok körül körmenetet tartanak, és ekkor szentelnek gyertyákat, melyek Krisztus jelképei és megvédik a gonosz szellemektől a csecsemőket, a betegeket, a halottakat. Ehhez a naphoz kapcsolódik az a hiedelem is, miszerint ha ezen a napon kisért a nap, és a medve meglátja az árnyékát, akkor visszamegy, és még negyven napig tart a tél.

Február 3. Balázs napja

Szent Balázs püspök nevéhez fűződik a balázsolás. Ilyenkor a pap a gyermek álla alá két gyertyát tesz keresztbe és imát mond. A népi hiedelem szerint ez jó a torokfájás ellen. A legenda szerint ugyanis Balázs püspök megmentett egy fiút, akinek halszájka akadt a torkán, és a fiú anyja hálából ételt és gyertyát adott neki. Ezen a napon az iskoláskorú gyermekek úgynevezett „balázsjárás” keretében házról házra járnak, adományokat gyűjtenek.

Február 14. Bálint napja

Bálint napján, ha hideg, száraz az idő, akkor jó lesz a termés. Érdekeség, hogy sok magyar szokás mellett világszerte ezen a napon tartják a szerelmesek napját, a Valentin napot.

Február 16. Julianna napja

Julianna ókeresztény vértanú volt. Ezen a napon általában esik a hó, és ettől az időjárás enyhülését várják.

Február 19. Zsuzsanna napja

Zsuzsannát hamis vád alapján házasságtöréssel vádolták. Ehhez kapcsolódik a „Zsuzsanna-játék”, mely többszereplős népi játék, és amelyben Zsuzsanna történetét

játsszák el. A népi hiedelem szerint, ha ezen a napon megszólal a pacsirta, akkor közel a tavasz.

Február 22. Üszögös Szent Péter napja

Ezen a napon nem végeznek semmilyen munkát, mert a hiedelem szerint szerencsétlen nap, és minden, amibe belefognak üszkös lesz.

Február 24. Mátyás napja

Erre a napra vonatkozik a következő népi szólás: „Ha Mátyás jeget talál, akkor töri, ha nem talál, akkor csinál.”

FARSANG

A farsang január 6.-tól (vízkereszt napjától) a húsvét előtti negyedik napig, húshagyókeddig tart. A farsangi időszakban az emberek maszkokat, álarcokat öltenek magukra. Régen gyakori volt a három napig tartó bálózás. A farsang jellegzetes étele a fánk és a rétes. Úgy tartják, hogy a fánkban mágikus ereje van. A sok étel fogyasztásától a következő év bőségét remélik.

A cikkben található érdekességeket interneten találtam. *Zsámboki Richárd*

GYŰJTŐK ÉS GYŰJTEMÉNYEK

VI. Orchideák
Miltónia

Hatalmas virágai alakja miatt kapta az Árvácskaorchidea nevet. Virágai tavasztól őszig megmaradhatnak, gondozása viszont komolyabb hozzáértést igényel, magas fény és páratartalom igénye miatt. Az árvácskaorchidea név különböző orchidea nemzetségeket jelöl. A *Miltonianak* sokáig virágzó, törékeny, árvácskához hasonló virágai vannak, melyeket hosszú, ívesen lehajló száraz tartanak (támasztékra is szükség lehet).

Megfelelő körülmények közt vágott virágként is sokáig szép dísz lehet otthonunknak.

Tartsuk az árvácskaorchideát éjszaka minimum 16 °C hőmérsékleten, napközben pedig 18-21 °C között. Ha a levegő páratartalma elég magas, feltétlenül gondoskodjunk megfelelő szellőzéstől. Nincs akkora fényigénye, mint az orchideáknak általában, tegyük világos helyre, de ne érje közvetlen napfény.

Tartsuk folyamatosan nyirkosan, de ne áztassuk el; nyáron öntözzük alaposan, borús napokon azonban kevesebb vizet adjunk neki. Langyos vizet használjunk.

A páratartalom iránti igényét kielégíteni a legnehezebb feladat: permetezzük le a vízzel kora reggel és kora délután, úgy, hogy a felesleges nedvesség felszáradjon, mielőtt beesteledik. Tartsuk őket csoportosan, hogy kölcsönösen növeljék mikro környezetük páratartalmát, s helyezzünk el a közelükben vízzel telt tálcákat. A növekedési időszakban minden harmadik öntözés után adjunk a növénynek fele erősségűre hígított, nitrogén dús tápoldatot.

Minden második évben ültessük át, azelőtt, hogy újra növekedni kezdene a nyár vége felé vagy tavasszal; az ültetésnél előre gondosan megnedvesített speciális orchidea talajt (ne közönséges virágföldet) használjunk.

Fontos említést tenni arról, hogy Charles Darwin (1809-1882) angol természettudós életének utolsó két évtizedét elsősorban botanikai kutatásainak szentelte. Kísérletei helyszínéül saját kertje szolgált. Vizsgálatai kiterjedtek az orchideák rovarmegporzására, a rovarfogó növényekre, kutatta a kertészeti változatokat, felfigyelt az önmegporzás jelenségére és a növények fajon belüli változosságára.

Czeglédi Gabriella

Mi újság a Napsugár Oviban?

Kalandozás időben és térben az óvodai drámajáték segítségével

Mielőtt a téli szünet beköszöntött volna óvodánkban, a nagycsoportos gyerekek egy 15-20 perces meglepetés műsorral készültek a szülők, nagyszülők, ovisok és a jelenlegi és a már nyugdíjas óvodai dolgozók számára. Előadásunk a karácsonyi ünnepkör színjátékos szokását, a betlehemezt idézte meg, melynek évszázados hagyományai a népi kultúra lenyűgözően gazdag motívumait őrzi. Kísérletet tettünk újra, hogy ezt a sokszínű örökséget változtatva és megőrizve életben tartsuk a kisgyermek érzésvilágában, és segítségül hívtuk a gyerekek sokoldalú fejlesztése érdekében.

A karácsonyra a bensőséges hangulat a jellemző. Karácsonyra készülni jó, az ajándékkészítés vagy a hóesés figyelése közben boldogan, szinte játszva tanulják meg a gyerekek az alkalomhoz illő verseket, énekeket. Az ünnephez a meglepetés, a várakozás, az örömszerzés hangulata tapad.

A felkészülés során az óvodánkban az idén a legnagyobbak, a Méhecske csoport tagjai több napon keresztül újraélték a történetet, hiszen többször eljátszottuk azt. Mivel a sok betegség, hiányzás miatt szinte napi szinten változott a szereposztás, a kicsik alkalmazkodóképességét is próbára tette a helyzet... De mi nem adtuk fel!

A „próbák” során akarva, akaratlanul minden gyerek lassacskán megtanulta a másik gyerek szerepét is! Ez nagyszerű volt, hiszen bárki bőrébe bele tudtak bújni, lehetőségük volt átélni a történetet más szemzőgből is, s egyben segíteni is tudtak egymásnak. Megváltozhattak azért, hogy néhány percre megszűnt a saját személyiségük, többé-kevésbé azonosultak a darab alakjaival, – hiszen szerepet mindenki önként választhatott –, s ez az új helyzet érzelmi telítettséget okozott számukra, fejlesztette gondolkodásukat, kettőstudatukat, képzelőerejüket, érzelmi tapasztalatokat adott. Ezáltal az élmény erejével juttattuk őket ismeretekhez, összefüggések meglátásához, igazságok felismeréséhez. Az élmény ereje viszi el a gyermeket távoli időkbe, távoli tájakra, közvetít rengeteg megfigyelést, tapasztalást számukra.

A dramatizálás a saját csoportunkban zajlott amiatt, hogy a mi kis kialakított „kuckónk” biztonságérzetet nyújtson a gyerekeknek. Az alkalmilag megépített és berendezett színhely szinte motiválta őket a játékra, az időutazásra, az átváltozásra. A számukra sokszor áttekinthetetlen nagyvilágból a méreteikhez illő kisebb, elbűvölő világot „kerítettünk el”,

emiat a játékon túl érezhették a szorosabb összetartozást is. Nagyon hasznosak a beleélést elősegítő, egyes szereplőket jelképező kellékek, mint például: bekecs, tarisznya, korona, kincsesláda, síró baba, állatbábok, hintaló, angyalkaruha, csillogós fejdísz, sok gyertya, stb. Az előadás színésítéséhez többször zenei aláfestést is alkalmaztunk.

*A betlehemes rajzokat
Suha Mrika, Erdélyi Klaudia,
Bodnár Viki és Szántai Józsika készítette*

Az irodalmi nevelés során a kisgyermek emlékezetében az élményt adó történetek maradnak meg tartósan. Nevelésünk akkor eredményes, ha a gyermek a mesét, a verset, a dramatizálást az óvodai élet egyik játékos tevékenységének érzi, szórakoztatónak tartja. Az 5-6 éves gyerekek életkori sajátosságaihoz igazodó versek, rövidke szövegek tanulása során elsajátítják a figyelemösszpontosítás képességét, észrevétlenül magukba szívják a mesék, versek nyelvét, a nyelvtanilag helyes beszédet. Ezáltal bővül a szókincsük, csiszolódik a tiszta kiejtésük, helyes hanghordozásuk.

Végül szeretném megköszönni a gyerekek kitartó, fegyelmezett felkészülését, a kedves szülők pozitív, mindenben segítő hozzáállását, s nem utolsósorban a meghívott vendégek megjelenését, akik biztató tapssal és dicsérő, elismerő szavakkal motiválták a gyerekeket arra, hogy más alkalommal is próbálkozzanak hasonló dramatikus játékkal az oviban.

Kép és szöveg: Kovácsné Papp Andrea

Karácsony a Szivárvány Óvodában

A Szivárvány Óvoda rendezvényein általában részt veszek. Így történt ez december 17-én is. Az időjárás épp kedvezett a műsor aktualitásának, mert dermesztő hideg volt és a fagyos hó ropogott a lábunk alatt, míg odaértünk. A kerítéstől a bejáratú ajtóig kis lámpácskák mutatták az utat és egy nagy tóklámpa is ránk mosolygott. Az ablakban rekettyebokor vesszői lapultak.

A folyosóra beérve csend, várakozás és a halvány, pirosuló égők árnyékában előbukkant a karácsonyfa aranyba öltöztetett formája. A gyerekek, akik már ültek a fa körül, csendben várták a műsor kezdetét. Meghitt hangulat uralta a csoportot. A műsor népi szokások, karácsonyi játékok előadásából állt. A lurkók

felkészültek, fegyelmezettek voltak, majd egy másik csoport szobájában folytatódott az előadás, ahol improvizálták a szülők ovibulin előadott táncát, amit a közönség fergeteges tapsal kísérte.

Ez idő alatt a karácsonyfa alá került a sok-sok ajándék. A tánc befejeztével, miután visszaértünk az előző terembe, minden gyerek nagy lázban bontogatta a kedvére való ajándékot. Evészet-ivászat következett a házi süteményektől roskadozó asztalon.

Azért, hogy mindez létrejöhetett, köszönet Edit és Angéla óvónéniknek és Tercsi dadusnak a nem mindennapi ötleteikért és azok megvalósításáért.

Egy nagymama

360-ból ötödik

A múlt év őszén esszépályázatot hirdetett meg az Intersport és a Nagy Sportváltató rendezvény. A címe „Mit jelent Neked a sport?” volt.

Anyukám hívta fel rá a figyelmemet, mert tudja, hogy a sportolás nekem a legkedvesebb időtöltésem és ezért szívesen beszélek róla.

Hónapok teltek el és már azt hittem nem lett a fogalmazásom az első hat díjazott között. Pont Mikulás napján hívott fel Éva néni (Berze Lászlóné), hogy levél érkezett az iskolának, ötödik helyezett lett az esszém, 360 közül. December 17-én a Körcsarnokban jutal-

maztak minket, híres sportolók, olimpikonok társaságában, ahol rengeteg sportszert lehetett kipróbálni.

15 000 Ft értékű sportszercsomagot kaptam és az iskolának 80 000 Ft-os Intersport vásárlási utalványt hozhattam haza.

Az oklevél mellé egy CD-t is kaptunk, ami 17 nyertes és kiemelkedő esszét tartalmaz, Gesztesi Károly és Várkonyi András előadásában.

Külön örültem, hogy az enyémet Gesztesi Károly olvassa fel, mert nagyon szimpatikus nekem!

Szakali Zsombor

I. Jászfényszarui Sakkbajnokság

A helyi sakk-szakkör nagy sikerrel és hagyományteremtő szándékkal rendezte meg december 28-án az I. Jászfényszarui Sakkbajnokságot a Petőfi Művelődési házban.

Közel 30 fő, kicsik és nagyok egyaránt összegyűltek, hogy összemérhessék éles logikai képességüket. A rendezvényt Győriné dr. Czeglédi Márta polgármesterasszony nyitotta meg, aki nagy örömmel üdvözölte az ígéretes kezdeményezést a városban.

A meghirdetett korcsoportokban egész délelőtt folytak a sakkviadatok, az eredményhirdetésen végül általános iskola alsó, felső

tagozataiban, valamint felnőtt kategóriában hirdettek győztest. A szervezők díjazták mind a legidősebb, legfiatalabb játékosokat is.

Gyerekek: „alsós” kategória: 3. h.: Balázs Lehel, 2. h.: Reichenberger Péter, 1. h.: Szűcs Levente;

„felsős” kategória: 3. h.: Cserhádi Tamás, 2. h.: Cserhédi Péter, 1. h.: Rohács Ádám

Felnőttek: 3. h.: Kurunzi Zsolt, 2. h.: Mari Pál, 1. h.: Balázs Gábor). A közelmúltban alakult sakk-szakkör Gáspár Imre vezetésével továbbra is szívesen várja a játékos kedvű érdeklődőket. *Kép és szöveg: Győri Márta*

Bartos Kinga kiállításáról

A kiállítás megtekinthető február 2-ig a Művelődési Házban.

Képes ovihírek

*„Nagy pelyhekben hull a hó, megsüpped a szán is.” – A Szivárvány óvodában
Fotó: Földvári Edit*

*Téli galéria a Napsugár óvodában:
zsámboki viselet
Fotó: Sárközi Katalin*